FIL-QORTI CIVILI

(SEZZJONI TAL-FAMILJA)

L-ONOR. IMHALLEF ANTHONY VELLA

Seduta ta' nhar il-Hamis 23 ta' Mejju 2024

Rikors Guramentat nru : 154 /2020 AGV

GM

Vs

SS

Il-Qorti;

Rat ir-Rikors guramentat taì GB li ppremettiet is-segwenti:-

A. Dikjarazzjoni tal-Fatti

1. Illi l-esponenti kellha relazzjoni intima mal-intimat u minn dina r-relazzjoni twieled il-minuri JJSM fid-29 taì Jannar, 2014 (Ara Dok. A).

2. Illi l-kontendenti ghamlu ukoll xi snin jghixu flimkien taht l-istess saqaf, madankollu llum dina r-relazzjoni spiccat u gew ukoll inizjati proceduri taì medjazzjoni sabiex jkunu determinati kwistjonijiet manteniment ghall-minuri JJ u kif ukoll kwistjonijiet ohra marbuta maì kura u kustodja residenza tal-minuri u access.

3. Illi l-kontendenti ma kkonkludew ebda forma taì ftehim minkejja li kienu ga waslu sabiex abbozzaw ftehim u dana minhabba li l-intimat qed jirrifjuta li jikkonkludi tali ftehim.

4. Illi l-esponenti kienet rinfacca diversi drabi bi vjolenza domestika taghha mill-intimat, liema sitwazzjoni qed taghmilha difficli mmens li jintlahaq ftehim bejn il-kontendenti.

5. Illi ll-esponenti qieghda ukoll taffacja diffikultajiet dwar id-decizjonijiet li jkollha tiehu konnessjoni mas-sahha u edukazzjoni tal-minuri minn zmien ghal zmien.

6. Illi ghalhekk hemm il-htiega ukoll illi l-esponenti tkun vestita bil-kura u l-kustodja tal-minuri JJSM

7. Illi dina l-Onorabbli Qorti permezz taì digriet fl-ismijiet premessi datat 21 taì Jannar 2020 digaì fil-mori tal-medjazzjoni ffissat is-somma taì Euro 200 in linea taì manteniment mensili dovut mill-intimat a favur ir-rikorrenti bhala manteniment tal-minuri kif ukoll il-hlas taì nofs l-ispejjez tas-sahha u edukazzjoni tal-minuri kontra l-ircevuti u dana fi zmien gimgha mill-prezentata tar-ricevuti.

8. Illi l-intimat xejn ma jimpurtah minn ibnu tant illi issa ilu zmien ma jezercita access ghal-ibnu minuri u fi kwalunkwe kaz kull darba li ghamel dan kull inkontru li kien hemm hafna drabi kien jizviluppa fiincidenti w argumenti bla bzonn.

9. Illi mìghandhiex triq ohra hlief li tintavola dan r-rikors guramentat sabiex tottjeni sentenza minn dina l-Onorabbli Qorti li hija tkun tistaì tenforza kontra l-intimat ghall-finijiet taì kura u kustodja u hlas taì manteniment.

10. Illi permezz taì digriet taì dina l-Onorabbli Qorti l-esponenti giet awtorizzata tipprocedi bil-kawza odjerna (Dok B).

B. Raguni ghat-Talbiet fidawn il-proceduri

Illi l-prezenti proceduri qeghdin isiru sabiex l-esponenti tkun vestita bil-kura u l-kustodja esklussiva taì binha JJSM u tkun ukoll stabbilita r-residenza tal-minuri filwaqt illi jkunu stabbiliti ukoll granet u hinijiet ghall-finijiet taì access a favur l-intimat, inoltre dina l-kawza qieghda ssir ukoll sabiex l-intimat jkun ukoll kkundannat ihallas manteniment, l-ispejjez taì sahha u edukazzjoni u kif ukoll

kwalsiasi arretrati dovuti skond digriet moghti minna dina l-Onorabbli Qorti datat 21 taì Jannar 2020 (Dok C), ghal ibnu minuri.

C. Talbiet Attrici

Ghaldaqstant ir-rikorrent in vista taì dak kollu fuq premess titlob bir-rispett li l-Onorabbli Qorti joghgobha:-

1. Tiddikjara bìmod definit illi l-intimat ghandu jhallas lir-rikorrenti somma taì flus fix-xahar in linea tal-manteniment u kif ukoll nofs l-ispejjez taì sahha u edukazzjoni u extra kurrikulari ghal ibnu minuri JJSM

2. Tiffissa l-manteniment dovut mill-intimat ghal ibnu minuri u kif ukoll taghti dawk il-provedimenti opportuni dwar kif ghandu jkun awmentat il-manteniment tieghu minn zmien ghal zmien.

3. Tillikwida kull ammont dovut in linea taì arretrati taì manteniment u spejjez taì sahha u edukazzjoni dovut mill-intimat ghal-ibnu minuri JJ, sabiex mill-ghoti tad-digriet taì dina l-Qorti datat 21 taì Jannar 2020 u sa dik d-data li jidrilha xierqa dina l-Onorabbli Qorti.

4. Tikkundanna lilli-intimat jhallas dak il-manteniment hekk iffissat ukoll l-arretrati skond digriet surreferit datat 21 taì Jannar tas-sena 2020 u hekk likwidat ghall-minuri kif ukoll nofs l-ispejjez taì sahha u edukazzjoni tieghu.

5. Tordna illi r-rikorrenti tkun vestita bil-kura u l-kustodja esklussiva tal-minuri JJSM ghall-finjiet u effetti kollha fil-Ligi.

6. Tiddikjara li residenza ordinarja tal-minuri JJSM ghandha tkun dik mar- rikorrenti ommu.

7. Tiffissa lok granet u hinijiet ghal-fini taì access ghall-minuri JJSM a favur l-intimat.

Bl-ispejjez kontra l-intimat, u l-intimat jibqaì minn issa ngunt ghas-subizzjoni.

Rat ir-Risposta taì SS datata 28 taì Ottubru 2020 li eccepixxa s-segwenti:-

1. Illi huwa minnu li l-esponenti kellu relazzjoni mar-rikorrenti u minn dina r-relazzjoni twieled il-minuri JJSM fid-29 taì Jannar 2014.

2. Illi inoltre, il-kontendenti ghamlu tmien snin jghixu flimkien izda madanakollu llum il-gurnata din ir-relazzjoni spiccat u gew ukoll inizjati proceduri taì medjazzjoni sabiex ikunu determinati kwistjonijiet taì kura u kustodja, manteniment u access ghall-minuri JJ.

3. Illi huwa minnu wkoll li l-kontendenti, ma kkonkludew ebda forma taì ftehim minkejja li kienu ga waslu sabiex abbozzaw ftehim, izda

dana totalment minhabba rikorrenti li qieghda tirrifjuta li tikkonkludi tali ftehim u mhux minhabba l-esponenti bhal ma qed tallega r-rikorrenti, illi sahansitra hemm zewg digrieti moghtija minn dina l-Onorabbli Qorti wiehed li jkopri l-manteniment u l-iehor li jkopri l-kura l-kustodja kif ukoll l-access tal-minuri izda stante li hija r-rikorrenti li ma taqbilx, lanqas mal-ordni taì dina l-Onorabbli Qorti, hija minnufih fethet rikors odjern.

4. Illi huwa totalment inveritier illi l-esponenti tiffacca diffikultajiet sabiex tikkomunika dwar id-decizjonijiet in konnessjoni mas-sahha u edukazzjoni tal-minuri minn zmien ghal zmien stante li l-partijiet kienu jghixu flimkien anki tul l-hajja tat-tifel, decizjonijiet straordinarji, bhal liema skola ser jattendi il-minuri kif ukoll liema sptar jew poliklinika, kien ga ntlahhaq ftehim fuqhom bejn il-partijiet u ghaldaqstant raguni li taghti r-rikorrenti sabiex tkun vestita bil-kura l-kustodja tal-minuri zgur ma tregix .

5. Illi huwa minnu li l-Onorabbli Qorti permezz taì digriet fl-ismijiet premessi datat 21 taì Jannar 2020 fil-mori tal-medjazzzjoni ffissat is-somma taì Euro 200 bhala mantenimet mensili dovut mill-esponenti a favur r-rikorrenti bhala manteniment tal-minuri, kif ukoll il-hlas taì nofs l-ispejjez tas-sahha u edukazzjoni tal-minuri kontra l-ircevuti u dana fi zmien gimgha mill-prezentata tar-ricevuti.

6. Illi inoltre dina l-Onorabbli Qorti permezz taì digriet datat 30 taì Settembru 2020 fil-mori tal-medjazzjoni iddekredat li wara li qiset dak li huwa fl-ahjar interess tal-minuri JJ li ghandu biss sitt snin, tqis li kura l-kustodja taì dan it-tifel ghandha tkun wahda kongunta bìdana li residenza ordinarja tal-minuri tkun mìommu ir-rikorrenti.

Il-Qorti kompliet biex tipprovdi il-granet tal-access, u kemm ghal matul l-gimgha kif ukoll fil-weekend kif ukoll access fil-festi tal-Milied, fìJum l-Ewwel tas-sena u l-festi pubbliici izda minkejja dan fl-istess gurnata li nhareg dan id-digriet ir-rikorrenti intavolat rikors odjern.

7. Illi mhux talli l-manteniment tal-minuri dejjem inghata lir-rikorrenti ai termini tad-digriet taì dina l-Onorabbli Qorti, izda sahansitra l-esponenti kien jghaddilha mantniment anke qabel ma qatt kien hemm digriet ghaliex kontra dak li tallega r-rikorrenti huwa dejjem impurtah ghal ibnu.

8. Illi l-istess ghal-access, l-esponenti dejjem thabat, sabiex ikollu access ghal ibnu u fil-fatt problemi taì access kienu jsehhu meta r-rikorrenti ma kienetx taghti tali access u minn mindu nhareg id-digriet l-access dejjem sar fl-ahjar interess tat-tifel minuri.

9. Illi ghalhekk in vista tal-permess u ghar-ragunijet ohra li ser jigu ppruvati waqt trattazzjonijiet tal-kawza l-esponenti umilment jissottometti li ma jkunx fl-ahjar interess tal-minuri li l-kura u kustodja tal-minuri JJSM tkun fdata esklussivament fì idejn ir-rikorrenti omm u konsegwentement talbiet tal-attrici ghandhom jigu michuda.

Bl-ispejjez kontra l-intimata u bl-intimata tibqa minn issa ngunta ghas-subizzjoni.

Rat l-atti u d-dokumenti esebiti.

Semghet il-provi.

Rat l-atti kollha tal-kawza.

IKKUNSIDRAT:

Fatti

Il-partijiet bdew johorgu flimkien fiDicembru, 2011 u s-sena taì wara marru jghixu flimkien. Tghid li r-relazzjoni taghhom damet ghaddejja sa 2019.

Minn dejjem ir-relazzjoni taghhom ma kinitx wahda stabbli, imbaghad meta fiMejju, 2013, l-attrici saret taf li tqila, ir-relazzjoni bejniethom hzienet. L-attrici tghid li kienet giet mgieghla titlaq mill-appartament, flimkien maì bintha u ghamlet id-disaì xhur tat-tqala wahedha, minghajr l-ghajnuna tal-konvenut.

In kontro-ezami tghid li wassal ghal dan peress li kienet sabet xi messaggi fuq il-mowbajl tal-konvenut u meta kkonfrontatu kien sar aggressiv u kien refaì sikkina tal-hobz u kienet bezghat, tant li cemplet lill-familjari taghha sabiex imorru ghaliha. Tghid li fuq dan l-incident ma kinitx ghamlet rapport.

In kontro-ezami ukoll tghid li minkejja li kienet ghexet wahedha tul it-tqala, ir-relazzjoni taghha mal-konvenut kienet î on and offï izda l-konvenut kien jakkumpanjaha ghall-appuntamenti medici. Gieli ukoll kien jiffrekwenta l-appartament taghha. In kontro-ezami tammetti li kien hemm xi tlett darbiet li l-konvenut kien waslilha t-tifla l-iskola San Anton.

Fid-29 taì Jannar, 2014 twieled il-minuri JJ u kien hawn li l-konvenut beda jinsisti li jirrangaw u li kien tbiddel. Ghalhekk l-attrici accettat sabiex izzomm il-

familja maghquda. Ghalkemm fl-affidavit taghha tghid li l-konvenut ma kienx jikkontribwixxi lejn xejn, in kontro-ezami tammetti li dak iz-zmien kellhom kont kongunt u t-tnejn li huma kienu jikkontribwixxu lejn dan il-kont. Izzid tghid li dak iz-zmien il-konvenut ma kienx jahdem u kien ighix fuq ir-relief. Kien jittrasferixxi dan ir-relief fil-kont taghha.

Omm il-konvenut kienet infurmatha li minhabba relazzjoni difficli li kellu l-konvenut fejn kien pogga revolver fihalq l-gharusa li kellu dak iz-zmien kien gie rikoverat l-Isptar Monte Carmeli. Tammetti li kienet ikkonfrontat lill-konvenut li kien stqarr maghha li kien rah psikjatra u kien inghata xi pilloli u kien waqaf jehodhom minn jeddu.

L-attrici kienet inkoraggietu sabiex jitkellem mal-psikjatra peroì baqaì mìghamilx appuntament u dan minkejja li kienet konvinta li kellu problemi mentali.

L-attrici ssemmi zewg incidenti partikolari fejn kienet hasset li l-konvenut ma kienx missier responsabbli u dan fejn darba, biex jinkiha kien dendel lit-tifel li ghad kellu xahrejn íl barra mill-gallarija. Darbìohra rrabja minhabba l-gurgarelli li kien hemm mal-art u waddbu fuq is-sufan, bìmod vjolenti tant li t-tifel hariglu d-demm fihalqu. Ma kinitx icempel lill-pulizija peress li kienet tibza kif kien ser jirreagixxi u lanqas kienet iccempel minn fuq ix-xoghol.

Maz-zmien il-konvenut beda jsir iktar vjolenti u kien ikun hemm iktar incidenti. Peress li bdiet thossha mheddha ddecidiet li fiJannar 2019 titlaq.

L-attrici ttenni li sakemm hareg digriet mill-Qorti, il-konvenut ma kienx qed ihallas manteniment u sakemm inbdiet il-medjazzjoni kienu ftehmu li l-konvenut

jigbor lit-tifel mill-iskola St.Edwards u dan peress li kien jahdem fil-vicinanzi, filwaqt li hi kienet tahdem *full-time.*

Imhabba diversi episodji fejn l-konvenut refaì idejh fuq l-attrici, kif ukoll ammetta maghha li kien qed jiehu d-droga, li rrealizzat li hajjitha u taì uliedha kienet fiperiklu, l-iktar meta bdiet tircievi messaggi u theddid.

Kien ghalhekk li giet riferuta l-Appogg fejn ghamlet l-ewwel *risk assessment* u r-rizultat kien î High Risk.ï Kien ghalhekk li nhareg l-ewwel protection order ghall-perjodu taì tlett snin, li ghalhekk kellha tiskadi fiLulju, 2022.

Bejn Mejju, 2019 u Jannar 2020, l-attrici tispjega li l-konvenut ma kienx qed jottempera ruhu mal-access jew ma kienx imur ghat-tifel jew inkella ma kienx igibu lura. Kien imur javza l-ghassa li ma kienx ser imur ghat-tifel granet qabel kien ikollu l-access. Kien hemm okkazzjoni minnhom fejn it-tifel minuri gie lura bìtbengila fuq wiccu u anke bìgidma minn kelb. Kien ghalhekk li avvicinat lil UES biex jiltaqghu biex forsi idahhal ftit sens fimohh il-konvenut u fil-fatt kienu ltaqghu fit-3 taì Marzu, 2020.

Regaì kien hemm incidenti li waslu ghall-proceduri kriminali kemm fil-konfront tal-konvenut, kif ukoll fil-konfront taì sieheb tal-attrici SB , li kien gie liberat mill-akkuzi.[1] Per konsegwenza l-konvenut kien ibblukkjaha mill-kwalsiasi media socjali u kien anke waqaf jara lit-tifel.

Fit-2 taì Settembru, 2020, kollega taghha kien infurmaha li l-konvenut kien ippostja fuq il-grupp î Are you Being Servedï li kienet qed tabbuza mis-sistema legali peress li missierha kien jifforma parti mill-gudikatura. Fit-13 taì Settembru, 2020 kienet innutat ukoll li fuq il-Facebook grupp taì Xarabank il-konvenut kien immalafamaha li kienet abbuzatu u kienet ghamlet allegazzjonjiet foloz kontrih u tinnega dan kollu.

[1] Ara fol. 261/262

Fit-2 taì Ottubru, 2020 tispjega li beda l-access tal-konvenut mal-minuri kull nhar taì Tlieta u Gimgha bejn il-17.00 pm u s-19.30 pm. Mill-ewwel tghid li t-tifel ma kienx kuntent u beda jilmenta. Fit-28 taì Ottubru, 2020, meta dehru quddiem dina l-Qorti sehh incident fejn il-konvenut beda jhebb ghall-attrici u konsegwentement inhareg it-tieni *protection order* fil-konfront taghha. Minn hemm marret id-Domestic Violence Unit fejn ingabulha s-*social workers* u wara li ghamlulha risk assessment il-konkluzzjoni kienet wahda taì î High Risk.ï

Kellha ssir it-tielet *risk assessment* wara li kien hemm incident fejn il-konvenut mìemminx lill-attrici li t-tifel kien ma jiflahx u dan wara li hija stess kienet haditu ghand it-tabib u kien hariglu certifikat. Minn hawn harget î high risk.ï

L-attrici zzid tghid li fl-20 taì Novembru, 2020 kien hareg mandat taì arrest fil-konfront tal-konvenut peress li kien kiser il-*protection order.* Il-Magistrat Dr. Monica Vella kienet wissietu li ma kienx persuna li josserva r-regoli u kien ghalhekk li bghatitu tlett gimghat habs. In segwitu fid-9 taì Dicembru, 2020 inhariglu l-harsien mill-arrest u harget ukoll ordni taì protezzjoni fil-konfront taghha.

Wara li l-konvenut hareg mill-habs regaì insista fuq l-access, izda ma damx biex beda ma josservahx regolarment u fl-istess waqt meta kien ikun mat-tifel kien jisimghu jghid li jrid jaghmel gwerra kontriha. Dan halla l-impatt tieghu fuq it-tifel ghaliex fl-1 taì Frar, 2021 kienet giet ikkuntatjatha mill-Assistant Head tal-Iskola Stephanie Grech fejn saru rapporti mit-tfal fuq l-imgieba taì J li kien qed igholli idejh qisu ser isawwat lil shabu kif kien jara lill-konvenut.[2] In kontro-ezami, l-attrici tinnega li hekk kienet taghmel mal-minuri.

[2] (email anness mal-affidavit tal-attrici

Fit-2 taì Frar, 2021, il-minuri kien beda jilmenta li missieru kien avzah li setaì jhallih maì min irid u fil-fatt kien ihallih hafna maì UES li kienet tiehdu l-Orsolini maghha.

Tispjega li fl-1 taì Mejju, 2021, kienet irceviet messagg xokkanti minghand mart il-konvenut fejn avzatha bil-mod kif kien qed jigi ttrattat il-minuri waqt l-access.[3]

Fit-3 taì Mejju, 2021 irceviet *screen shots* li juru li l-konvenut huwa *sex addict* u kien involut fil-pornografija.

Fil-25 taì Mejju, 2021, saret taf mill-minuri li kien qed jibza mill-Precett peress li l-konvenut kien qallu li kien ser jaghmel *show*. Kellha titlob l-intervent tal-iskola li kienet gabet *security* ghall-okkazzjoni.

Tghid ukoll li giet infurmata permezz taì emails u rapporti li fis-sena 2000, il-Qorti kienet ordnat li l-konvenut kellu bzonn kura Mount Carmel u li kellu dipressjoni, *suicide thoughts* u kien anke jiffrekwenta *satanic rituals* u dan kif hemm iddikjarat fuq ir-rapport li sar mill-psikjatra Dr.Saliba.

Kienet irrealizzat li t-tifel kien iktar sikura maghha u fil-fatt dan kien ikkonfermah il-konvenut stess meta kien ikkomunika maghha fit-8 taì Gunju, 2021 fejn stqarr li kien qieghed l-ghassa tal-pulizija ghax kien qed jinsisti li ser jaghmel suwicidju. Fil-fatt jumejn wara saret taf li kien qed jigi rrikoverat l-isptar Capua minhabba li kien jipprova jwettaq suwicidju permezz tad-drogi.

[3] Affidavit anness mal-affidavit tal-attrici

L-attrici tammetti li qed tipprova taghmel hilitha biex izzomm it-tifel sikur u fìstabbilitaì u llum jinstab kuntent, jattendi l-*football* u ghalhekk ghandha tinghata l-kura u kustodja.

L-Ispettur Eman Hayman xehed dwar zewg rapporti li saru. Wiehed sar fit-28 taì Ottubru, 2020[4] u kien sar mill-attrici fil-konfront tal-konvenut wara litigju li sehh il-Qorti minhabba li ssemmiet CS , l-mara kurrenti tal-konvenut. In segwitu ghal dan ir-rapport kien hareg ordni taì protezzjoni a favur l-attrici.

Ighid li kien hemm rapport iehor li sehh fit-18 taì Novembru, 2020[5] mill-attrici fil-konfront tal-konvenut, fejn cemplet u infurmathom li l-konvenut kien qieghed wara l-bieb taghha jghajjat mat-tfal, it-tifel taghhom u bint l-attrici.

Kienu investigaw kif il-konvenut kien qed jikser l-ordni taì protezzjoni u jersaq lejn dar l-attrici, tant li spiccaw li arrestawh u tressaq il-Qorti.

In kontro-ezami jikkonferma li l-konvenut inghata l-opportunitaì biex jirrilaxxja l-istqarrija tieghu, fejn innega li kien aggredixxa lill-attrici jew lit-tfal. Kien biss tkellem mal-minuri u saqsih jekk kienx sejjer skola, meta suppost ma kienx jiflah.

Il-konvenut jkkonferma li fiz-zmien it-tqala, l-attrici u t-tifla taghha kienu marru jghixu HìAttard. Peress li l-post kien zghir kienu ssettiljaw hemmhekk u hu kien imur kuljum. Kien anke jmur maghha ghand it-tabib minhabba l-vizti tat-tqala.

Jinnega li kien dendel lit-tifel mill-gallarija u li kien waddab lit-tifel fuq is-sufan bìmod aggressiv hafna. Kien poggih hemm biss bhala *time-out* peress li kien qed jisfidah.

[4] Dok. EH 1
[5] Dok. EH 2

Jinnega ukoll li kien hemm problemi taì vjolenza domestika. Kienu jiggieldu u kien ikun hemm istanti fejn kienet tohloq argumenti sabiex jitlaq mid-dar taghha.

Dwar finanzi jghid li dak iz-zmien l-attrici kienet tiehu hsieb kollox. Kellhom kont kongunt ukoll, izda kien ghalquh ghaliex sar jaf li *ad insaput*a tieghu l-attrici kienet gibdet xi flus biex tathom lill-ohtha li kellha hafna citazzjonijiet.

Ighid li l-minuri kien imdorri jkun maì US , li hija l-fostering mother tal-konvenut, izda fìJum San Valentin meta zammitu maghha ma riedx joqghod u ried imur ghand ommu, li kienet iddecidiet li riedet tohrog u t-tifel kellu joqghod mal-konvenut.

Jikkonferma ukoll li l-attrici kienet inblokkjatu minn kwalsiasi tip taì mezzi taì komunikazzjoni u sabiex jergaì jara lit-tifel kellu jaghmel rikors.

Kien ha proceduri l-Qorti, izda maz-zmien tilef l-access u dan wara li anke l-mara li zzewweg C kienet qalet li jabbuza mid-droga, haga li jinnega peress li t-testijiet tal-urina dejjem irrizultaw *clear*. Dan kollu sar minhabba konfoffa bejn l-attrici u martu C li zzewweg wara. Illum ighid li mentalment u anke finanzjarjament jistaì jiehu hsieb lill-minuri.

Illum ighid li qed jara lit-tifel darbtejn fil-gimgha l-Appogg ghal saghtejn, izda jaraha bhala tortura ghat-tifel biex joqghod hemm maghluq ghal dak il-hin kollu.

Il-konvenut jikkonferma li ma jahdimx presentement, izda li jmantni lit-tifel u jghaddilu Å200 fix-xahar. Mistoqsi minn fejn igib dawn il-flus irrisponda li jekk familtu qalulu sabiex igawdi il-hajja, isiefer u jixtri u jarma l-muturi hekk kien deciz li jaghmel la darba kienu ser jiehdu hsieb il-hlas taì manteniment.
Jinnega li kien hemm xi arretrati taì manteniment. Meta xehed ikkonferma li l-ahhar pagament li kien hallas kien fit-13 taì Gunju. Dwar spejjes taì sahha jghid

li ma kienx jara li kien hemm lok li jhallas u dan la darba it-tifel qatt ma kien l-isptar.

Dwar l-iskola St. Edwards, ighid li dawn il-mizati jaqsmuhom bejniethom hu u l-attrici.

Dwar it-tifel ighid li ilu ma jarah minn meta l-attrici rrapportat li kien vjolenti.

Il-konvenut jinnega li kien dahal St.James minhabba overdose taì droga, izda mbaghad xehed li kien ghaddej minn perjodu hazin u kellu jigi rikoverat St.James minhabba li kien jhedded is-*self harm*. Jammetti li llum ihossu ahjar.

Diane Mazzonello in rapprezentanza tal-Isptar Mater Dei li esebit il-file mediku tal-konvenut.[6]

Oswald Balzan, in rapprezentanza tal-Isptar Monte Carmeli kkonferma li mir-rekords taghhom rrizulta li l-konvenut kien gie ammess fl-Isptar fuq problemi mentali u kien ukoll imbaghad gie "discharged."[7]

Albert Micallef, in rapprezentanza ta' St.James Capua Hospital fil-kapacita' tieghu ta' *administration office* u *legal representative* tal-kumpanija pprezenta l-file mediku tal-konvenut, li jinkludi fih *medical report* tal-konsulent, kopja tat-testijiet, kif ukoll id-*drug chart* tal-medicini li kien qed jinghata l-konvenut waqt li

[6] Dok. DM 1
[7] Dok. OB 1

kien qed jigi rikoverat. Ighid ukoll li meta l-konvenut kien jinstab l-isptar kien taht "constant watch."

Jispjega li l-konvenut kien intbaghat minn Mater Dei, fejn gie ezaminat mill-Principal Medical Officer Dr.Caroline Lewis fejn rat li l-konvenut kellu "*suicidal ideation after cocaine abuse and chest pain*." Ighid li l-konvenut kien idahhal l-isptar taht il-kura tal-psikjatra Dr. Etienne Muscat li fir-rapport tieghu stqarr li kien dahal "*for observation and management of agitation and reported suicidal ideation."*[8]

Ikompli jghid li l-konvenut gie "discharged" fil-21 ta' Gunju, 2021 peress li kien ikkunsidrat "fit" biex jerga' jmur lura d-dar. Gie rrakkomandat ukoll li ghandu jattendi xi forma ta' riabilitazzjoni.

Il-kont tal-isptar kien jammonta ghal €5, 337 u kienu thallsu biss €4700 li kienu thallsu minn UES

Dr .Moira Borg dwar ir-rapport taghha stqarret illi kienet ikkoncernata minhabba li l-attrici kienet anzjuza, u wiehed seta' jifhem ghaliex, izda din l-istess ansjeta' kienet qed taffettwa lill-minuri. Din ma kinitx taraha bhala *parental alienation,* izda atteggjament li seta' jwassal lit-tifel biex jipprotegi lill-attrici jekk kien jaraha tinkwieta daqshekk.

Tammetti li l-ansjeta' tal-attrici kienet gejja mill-fatt li l-access kien ghamel zmien interrott u issa kien ser' jerga' jibda.

[8] Dok. AM1

Tispjega li meta beda l-access, kien qed isir barra mill-Appogg u ndunaw li t-tifel kien wisq distratt u ma kienx qed jiffoka fuq missieru ghad-differenza meta l-access isir gewwa, fejn il-konvenut ikun iktar ikkoncernat fuq missieru.

Il-konvenut kien jixtieq li l-access isir barra minhabba li hekk il-minuri seta' jiltaqa' mal-membri tal-familja tieghu, kif ukoll huwa dejjem ahjar mill-Appogg.

Tispjega ukoll li meta kien ser ikollu l-birthday it-tifel kienet issuggerit li jkun hemm access fuq barra, izda l-konvenut ma kienx accetta. L-ideja kienet sabiex taghmel l-osservazzjonijiet taghha u tiddeciedi jekk ghandux ikun hemm access fuq barra.

Tispjega ukoll li fil-bidu tal-access, kienet taghmel osservazzjonijiet fi hdan l-Appogg minghajr ma kienu jafu l-partijiet. Fil-bidu ta' dan l-access kollox kien jidher li miexi sew u t-tifel kien jidher komdu jilghab ma' missieru, izda kien jidher daqsxejn ippreokkupat, filwaqt meta kienet tiltaqa' mieghu wahedha kien jidher sew. Il-minuri kien dejjem jinsisti maghha li ried lil *supervisor* Maria Colette dejjem prezenti waqt l-access.

Dwar l-access li gie sospiz tikkonferma li kienet konsapevoli u dan twaqqaf wara li sehh incident waqt sessjoni fejn il-konvenut qal xi haga kontra l-partner tal-attrici. Tispjega li kienet iltaqghet mat-tifel minuri xi ftit gimghat wara li waqaf l-access u kien jidher kalm, izda wara dik is-sessjoni, it-tifel kien imbezza' hafna u inkwietat fuq dan li gara.

Il-biza kienet tidher anke fil-loghob matul l-assessment tat-tifel. Kien hemm ukoll kwistjoni dwar il-fatt li l-konvenut ghamel kjass shih minhabba l-qatgha xaghar tat-tifel li kellu xagharu qasir.

Biex forsi jerga' jkun hemm access taht supervizjoni tghid li l-ahjar isiru l-*assessments* li kien irrakkomanda Dr.Etienne Muscat.

Dr. Peter Muscat jiddikjara li mir-rapport li ghamel ma kienx hemm riskji jekk l-access jigi ezercitat barra mill-Appogg. Ighid ukoll li kien jaf il-*foster family* tal-konvenut peress li dawn kienu jmorru ghalih minn meta kien zghir mill-|Creche. Ighid li ghandhom interess li lill-minuri jaghtuh l-istess imhabba u kura li kienu taw lill-konvenut.

Jispjega li peress li l-konvenut ilu ma' jara lill-ibnu ghal zmien twil ikun inholoq *parental alienation* u tkun difficli biex jerga' jigi nsawrat relazzjoni, iktar u iktar meta r-relazzjoni bejniethom hafna drabi kienet stressanti. Jikkonkludi li ser ikun difficli ghall-minuri li jerga' jara lil missieru b'mod daqshekk liberu u minghajr trawma psikologiku.

Jishaq ukoll li ma jirrizultalux li l-access ghandhu jibqa' taht supervizjoni u dan peress li ma jidhirx li hemm problemi gravi ghax qatt ma kien hemm sitwazzjonjiet fejn il-konvenut gholla lehnu mal-minuri jew sawtu jew iddisrispettah.

Ighid li wasal ghal dina l-analizi li l-konvenut m'ghandux "*signs of disturbed behaviour, severe anxiety…*" wara li tkellem ma' diversi persuni professjonali jew le u hadd minnhom wera xi konfondiment dwar l-imgieba tieghu. Iktar kien

disturb normali meta wiehed jigi pprovokat. Jikkonferma ukoll li kien ghamel it-testijiet biex jikkonstata jekk kienx hemm xi problemi mentali jew disorder ta' *aggressive personality* u ma rrizultawlux.

Bradley Desira in rapprezentanza tad-Direttorat ghall-Harsien tat-Tfal irrefera ghar-rapport li hejja fil-5 ta' April, fejn ikkonstata li l-access ghandu jieqaf u dan fuq rakkomandazzjonijiet tas-social worker supervisor Maria Colette Cini waqt li kienet prezenti ghall-SAV's.

Ikkonkluda ukoll li ghandu jsir *assessment* li kien mitlub minn Dr.Etienne Muscat minhabba l-attitudni tal-konvenut waqt l-access mat-tifel ma kinitx wahda mill-ahjar u kien qed isir anke theddid fil-konfront tal-partner tal-attrici. Dan huwa dak li rreferewlu.

UES tghid li hija Direttur ta' zewg kumpaniji FE Sullivan and Company Limited and Mediterranean Trading Shipping li huwa negozju tal-familja li ghandu x'jaqsam mas-*ship chandling u shipping agency*. Tghid li ghandha ristorant ukoll.

Tispjega kif kienet tiehu hsieb il-konvenut minn meta kienet tmur tghin l-Orsolini u kienet bdiet tiffosterjah sakemm meta zzewwget u gie joqghod maghha peress li kellha t-tifel taghha. Meta mbaghad ghalaq 30 sena kien iltaqa' mal-attrici u kellhom tarbija u marru jghixu flimkien, sakemm kellhom xi jghidu u l-attrici marret tghix go post taghha bit-tarbija.

Tispjega li l-attrici kienet bdiet iggennu sabiex imur lura maghha, izda ma riedx sakemm bdiet theddu li tmur taqbez bit-tfal kollha peress li kellha tarbija minn

zwieg. Hi kienet ikkonvinciet lill-konvenut sabiex imur lura biss wara li twieled it-tifel u dan sabiex ikun hemm biex jevita li l-attrici taghmel xi haga lit-tarbija.

Ittenni li huma dejjem ghenu lill—partijiet bit-tarbija, sa anke hallsulhom xi *holidays*, bit-titjiriet u anke l-lukandi u zammew it-tarbija biex ighinhom jiehdu brejk.

Tishaq li l-attrici kienet tiehu hsieb il-finanzi taghhom. Il-konvenut kien jahdem maghha u kien jircievi l-kera tal-post tieghu. Tghid li kien jircievi ukoll xi beneficcji socjali. Minn dawn il-flus kien jiehu hsieb l-ispejjes tad-dar.

Tghid li l-attrici hija tip ta’ persuna li thobb tirrikatta u meta ma qablitx maghha kienet impeditha milli tara lit-tifel ghal xhur. Kienet anke fuqu ruhha u jekk kienet tmur ma’ xi ragel iehor, kienet tivvinta argument mal-konvenut u kienet tkeccih, imbaghad titlob il-mahfra u terga’ tghidlu jmur lura. Sa fl-ahhar iddecieda li ma riedx imur lura u mar ighix ghandha.

F’ Jannar 2019, kienet bdiet icempillu anke kienet iggiblu t-tifel u kien izommu ghax kienet tahdem sat-tard, sakemm f’April kien siefer maghhom u hemm iltaqa’ ma’ tfajla, Minn hawn bdew serje ta’ akkuzi kontrih li huwa vjolenti, li ghandu jaghtiha l-flus. Bdiet anke tghid li m’ghamlitx rapport fuq dawn l-incidenti peress li kienet tibza’ minnu. Tispjega li l-konvenut mhu xejn minn dan kollu, anzi huwa persuna cajtier hafna li jhobb idahhak u jekk tirrabbjah huwa tip ta’ persuna li jibqa’ kwiet u jmur jaghmel xi haga ohra jekk tkun irrabbjata mieghu sakemm imbaghad jerga’ jigi lura daqs li kieku ma gara xejn.

Ghaliha l-konvenut huwa responsabbli u dan wara li dam sitt snin ighin lill-attrici jiehu hsieb it-tifel, jigbru mill-iskola St. Edwards fejn xtaq jibghatu u anke jitimghu jekk l-attrici kienet tittardja. Ghalhekk ma setax f'daqqa wahda sar irresponsabbli. Tghid li peress li bejnu u binha kien hemm ghaxar snin, gieli kienet thallih mieghu meta kien ighix maghha.

In kontro-ezami b'referenza ghall-allegazzjoni li l-konvenut jiehu d-droga, tinnegah dan. Tghid li kien jigi x-xoghol regolarment u kien jipperformja f'xogholu. Li gara meta gie rrikoverat f'St. James kien minhabba li l-konvenut kien iltaqa' ma' tfajla u ggennu wara xulxin u f'tmien xhur izzewwgu. S'intendi f'tant qasir zmien ma kienx jafha bizzejjed u din kellha problemi mentali, tant li kienet giet rikoverata fl-Isptar Monte Karmeli.

Din martu C kienet gieghlitu jaghmlu *suicide pact*, jaqbzu flimkien u kienet gieghiltu jiehu l-kokaina maghha biex ikun kapaci jwettaq is-suwicidju. Imma tinnega li kien jabbuza mid-droga regolarment.

Dwar il-hlas ta' manteniment tghid li ghalkemm il-konvenut ma jahdimx, l-attrici kienet ghamlitlu sekwestru fuq il-kontijiet u ghalhekk mill-kera li kien jaqla' kien ighaddi lil C S il-flus kontanti u hi kienet tghaddi l-flus lill-attrici b'Revolut.

JG jahdem bhala Chief Officer il-Habs u ilu jaf lill-konvenut mill-eta' ta' tlettax-il sena fejn kien jiehu hsiebu l-iskola ta' St.Patricks. Jikkonferma li hu qisu *father figure* ghall-konvenut u jaf ezatt x'inhu jigri go hajtu.

Jispjega li l-konvenut dejjem kien tifel cajtier u l-joker ma' shabu li kienu fl-istitut ta' St. Patricks. Kien nieqes mill-imhabba u ppruvaw ituhulu, izda ghalkemm kien guvni kbir bit-tpingija u jidher *tough* ma kienx xejn minnu.

Jispjega li l-konvenut ghandu lil ibnu ghall-qalbu hafna u dan minhabba li ma jridux ighaddi minn xiex ghaddu hu. Huwa kapaci li jiehu hsieb lil ibnu, kif kien jiehu hsieb lit-tifel ta' US li kien ghaxar snin izghar minnu u llum sar tabib.

Izid ighid li r-rabja li ghandu l-konvenut huwa minhabba l-fatt li ma jistax jara lil ibnu. Kien jafdah anke mat-tfal tieghu.

Ma kkonfermax jekk l-konvenut kienx jiehu d-droga, izda dwar il-fatt li pprova jikkommetti suwicidju jghid li l-konvenut ammetta mieghu li kien ghaddej minn perjodu hazin u kollox kien sejjer kontrih u qabditu frustrazzjoni kbira.

Dr. Paul Micallef, fil-kapacita' tieghu bhala clinical psychologist li kien jikkura lill-konvenut u kien beda jarah cirka sena u nofs ilu u kellu xi ghoxrin sessjoni mieghu. L-ewwel darba li mar ghandu kien fis-sena 2020 biex jitkellem dwar il-problemi li kellu ma' martu. Dwar il-fatt li ma kienx qed jara lil ibnu dan rega' bena fih l-*emotional scars* li ghandu. Ma jikkunsidrax li l-konvenut ghandu problemi mentali, izda qed jerga' jghix tfulitu.

Jikkonferma li qed jeskludi schizophrenia, xi dizordni jew vjolenza. Li jigri meta persuna, bhall-konvenut iqatta' ghomru go l-istituti, difficli biex jara l-mudelli tajbin u ghalhekk sfortunatament meta jidhol go relazzjonijiet intimi jinqala' certu instabilita' . Dan ma jirrapprezentax periklu ghat-tifel, il-periklu huwa fil-

parental alienation li meta t-tifel ser jikber mhux ser ikun jaf li missieru gie mcahhad milli jarah.

Izid ighid li sakemm il-konvenut ma jigix instigat b'certu allegazzjonijiet li mhumiex minnhom, ghandu l-kapacita' u l-abilita' li jiehu hsieb lil ibnu u jiehu decizjonijiet fil-konfront tieghu.

Li jhoss li forsi jehtieg li jkollu l-konvenut huwa kors fil-*parenting skills* biex b'hekk ikollu ghajnuna kif igib ruhu b'mod iktar adegwat ma' tifel ta' dik l-eta'. Jinsisti li l-problemi mhux mat-tifel, izda huma r-relazzjonijiet intimi ta' certu emozzjoni li titlob li jkun konsistenti, stabbli u sigur.

Jikkonferma li l-konvenut kien kellmu dwar martu u anke dwar l-attrici u dwar ir-rapporti ta' vjolenza li saru fil-konfront tieghu minn dawn iz-zewg nisa u li ttiehdu passi kontrih l-Qorti.

Ghalkemm qatt ma ra lill-konvenut mat-tifel, jibqa' jinsisti li ghalih il-konvenut mhux persuna vjolenti ghax kieku kien ikun vjolenti f'kull qasam tal-hajja, mhux f'incident partikolari wiehed biss.

Jikkonferma li l-konvenut kien ammetta mieghu li kien jiehu l-kokaina meta qabel ma kienx, pero' meta mar ghandu kemm il-darba qatt ma kien taht l-influwenza tad-droga. Jikkonferma ukoll li l-konvenut kien qallu li kien mar St. James u kien anke ssuggerixxa dan lil psikjatra tieghu Dr. Etienne Muscat. Jikkonferma li qallu li kien ipprova jaghmel suwicidju u dan minhabba li kien iddisprat, iffrustrat u kien qed ihossu *lonely* u kien hass li kien ikun ahjar mejjet.

Dorian Cornelius, Probation Officer u jghid li kien ilu jsegwi lill-konvenut bejn Frar u Mejju, 2022. Kien qed isegwih minhabba li intalab jaghmel *social inquiry report* quddiem Qorti ohra differenti. [9]

Jikkonferma li kienu saru zewg *urine tests* precisament fis- 6 ta' Mejju, 2022 u fid-29 ta' |April, 2022, li rrizultaw pozittivi ghall-eroina. Il-konvenut kien infurmahom li kien qed jiehu xi medicine preskritti mit-tabib u ghalhekk baghtu t-testijiet il-laboratorju tat-tossikologija Mater Dei minn fejn irrizulta li kienu negattivi ghas-sustanzi illeciti, jigifieri l-pozittivita' kienet gejja mill-medicina li kien qed jiehu.[10]

Ighid li l-konvenut mhux qed jahdem minhabba l-istress fuq kaz iehor.

Jikkonferma li l-konvenut kien ammetta mieghu li kien hemm zmien meta kien jiehu l-kannabis, izda apparti minn hekk ma kienx hemm problemi ta' droga. Fil-fatt ighid li ma jirrizultax li kien hemm xi kuntatt tal-konvenut mal-Agenziji tad-droga.

EAB, ighid li ghalih il-konvenut huwa huh u ilu jafu minn dejjem, peress li kien gie *fostered* minn nanntu. Izda kienet ommu U li rabbietu.

Jikkonferma li trabba mal-konvenut u li kienu jiggieldu bhal ahwa, izda kienu jingwalawha. Ighid li l-konvenut kien jiehu hsiebu u kien isajjarlu peress li kien hemm ghaxar snin bejniethom.

---

[9] Dok. DC 2
[10] Dok. DC 1

Ghalih il-konvenut huwa persuna ferriehi u ghalkemm jidher kbir u bit-tattoos, realment huwa persuna timida u karismatika.

Ighid li ghalkemm ilu ma jara lill-minuri, meta kienu ikun mal-konvenut u kienu jidhru li kienu kuntenti flimkien.

Ghalkemm jammetti li tul dawn l-ahhar xhur ma tantx iltaqa' mal-konvenut ma jistax ighid li jabbuza mid-droga regolarment, ghaliex kieku ma kienx kapaci jahdem u jzomm l-impjieg tieghu. Jammetti li jaf li kie gie rikoverat l-isptar u kien jaf li kellu hafna dwejjaq u kien qed ibati.

Ighid ukoll li l-konvenut kien qallu li wahda mill-problemi li ma kienx qed jara lill-ibnu peress lil-attrici akkuzatu li qed jiehdu d-droga.

CS hija direttrici fl-istess kumpaniji ta' US peress li huma ahwa u n-negozju huwa tal-familja. Tikkonferma kif kienu bhala familja spiccaw jiffosterjaw lill-konvenut u kien meta kiber mar jahdem maghhom.

Tikkonferma li kienet taf lill-attrici u li kienu jingiebu hafna u anke parrina tat-tifel. Kienet anke dejjem disposta biex torganizza l-birthday parties tal-minuri fir-ristorant taghhom.

Tghid li ghaliha l-konvenut kien missier responsabbli u kapaci u dan kienet tafu anke l-attrici, ghaliex meta l-minuri kien ghadu tarbija kienet tahdem u thallih mal-konvenut u kien anke jiehdu jew jigbru mill-iskola.

Tikkonferma ukoll li kien kapaci anke li jiehu decizjonijiet fuq t-tifel, imma ma kienx kapaci jghinu fil-homework. Tichad li ghandu xi problemi mentali u dwar droga tghid li l-konvenut mhux bniedem drogat, pero' l-ahhar mara li kellu kienet tabbuza mid-droga u jista' jagti l-kaz li dak iz-zmien li ghamel maghha kien abbuza minnha.

Konsiderazzjonijiet

Kura u Kustodja

Dina l-Qorti ghandha kaz quddiemha li turi profondament kif in-nuqqas ta' presenza ta' genituri fit-tfulija ta' minuri jhalli ferita kemm emozzjonali u psikologika permanentement. Dan hu r-rizultat ta' kif ifforma l-karattru tal-konvenut kif ser issir ampja referenza ghaliha fit-trapass tas-sentenza. Dan huwa xempju tal-importanza li f'kazijiet ta' kura u kustodja dina l-Qorti trid tpoggi bhala priorita' assoluta l-interessi tal-minuri u dak li huwa ta' l-aqwa vantagg ghalihom, sabiex Tevita, sa fejn hu possibbli li r-relazzjoni li ntemmet bejn il-genituri ma twassalx ghas-sens ta' abbandun, "helplessness," u sens ta' "rejection" fil-minuri.

Illi huwa ritenut fil-gurisprudenza taghna li f'decizjonijiet li jirrigwardaw minuri bhal dawn ghandu jipprevali fuq kollox l-aqwa interess tal-minuri. Infatti, fil-kawza fl-ismijiet **M. Bonnici vs Onor J. Raynaud**[11] gie dikjarat li: ***"Il-principju li ghandu jipprimeggja, meta l-Qorti tigi biex taghti provvediment dwar il-kura tat-tfal huwa dak li huwa suggerit mill-aktar utilita' u dak tal-aqwa vantagg***

[11] Deciza 25/06/2003 mill-Prim Awla tal-Qorti Civili Ċitazz Numru2668/1996/2RCP

għall-interess tal-istess tfal," kif ukoll għall-kawża fl-ismijiet **Dr. V. Randon vs J. Randon u Scifo Diamantino vs M. Scifo Diamantino** fejn ġie ritenut li ***"r-regola generali f'din il-materja hi l-ahjar interess u vantagg tat-tfa***l".

Fil-kawża **Jennifer Portelli pro.et noe. vs. John Portelli**[12] intqal:
"Jinghad illi l-kura tat-tfal komuni [tal-mizzewgin], sew fil-ligi antika u sew fil-ligi vigenti, kif ukoll fil-gurisprudenza estera u f'dik lokali hija regolata mill-principju tal-aqwa utilita' u l-akbar vantagg ghall-interess tal-istess tfal li c-cirkustanzi tal-kaz u l-koefficjenti tal-fatti partikulari tal-mument ikunu jissuggerixxu. Illi in konsegwenza, ir-regola sovrana fuq enuncjata ghandha tipprevali dwar il-kustodja u l-edukazzjoni tat-tfal komuni tal-mizzewgin meta jisseparaw ruhhom ġudizzjarjament, sew meta jiġu biex jisseparaw konsenswalment."

Illi huwa ritenut fil-gurisprudenza tagħna li f'deċizjonijiet li jirrigwardaw minuri bħal dawn għandu jipprevali fuq kollox l-aqwa interess tal-minuri. Infatti, fil-kawża fl-ismijiet **M. Bonnici vs Onor J. Raynaud**[13] ġie dikjarat li: ***"Il-principju li ghandu jipprimeggja, meta l-Qorti tigi biex taghti provvediment dwar il-kura tat-tfal huwa dak li huwa suggerit mill-aktar utilita' u dak tal-aqwa vantagg ghall-interess tal-istess tfal,"*** kif ukoll għall-kawża fl-ismijiet **Dr. V. Randon vs J. Randon u Scifo Diamantino vs M. Scifo Diamantino** fejn ġie ritenut li ***"r-regola generali f'din il-materja hi l-ahjar interess u vantagg tat-tfa***l".

Fil-kawża **Jennifer Portelli pro.et noe. vs. John Portelli**[14] intqal: ***"Jinghad illi l-kura tat-tfal komuni [tal-mizzewgin], sew fil-ligi antika u sew fil-ligi vigenti,***

[12] . Rik.Gen.Nru.:571/2021JPG
[13] Deciza 25/06/2003 mill-Prim Awla tal-Qorti Civili Ċitazz Numru2668/1996/2RCP
[14] . Rik.Gen.Nru.:571/2021JPG

kif ukoll fil-gurisprudenza estera u f'dik lokali hija regolata mill–principju tal-aqwa utilita' u l-akbar vantagg ghall-interess tal-istess tfal li c–cirkustanzi tal-kaz u l-koefficjenti tal-fatti partikulari tal-mument ikunu jissuggerixxu. Illi in konsegwenza, ir-regola sovrana fuq enuncjata ghandha tipprevali dwar il-kustodja u l-edukazzjoni tat-tfal komuni tal-mizzewgin meta jisseparaw ruhhom ġudizzjarjament, sew meta jiġu biex jisseparaw konsenswalment."

Pendente l-medjazzjoni l-attrici kienet ipprezentat rikors sabiex fil-mori tal-medjazzjoni tinghata l-kura u kustodja provisorja tal-minuri, liema rikors wassal ghad-digriet mahrug minn dina l-Qorti diversament ippreseduta fit-30 ta' Settembru, 2020, fejn l-istess Qorti ordnat li "*Il-Qorti wara li qieset dak li huwa fl-ahjar interess tal-minuri JJ li ghad ghandhu biss sitt snin, tqis li l-kura u kustodja ta' dan it-tifel ghandha tkun wahda kongunta b'dana li r-residenza ordinarja tal-minuri ghandha tkun ma' ommu r-rikorrenti*."[15]

Minn dak id-digriet kien hemm diversi zviluppi u cirkostanzi li waslu lil dina l-Qorti sabiex tafda *pendente lite* l-kura u kustodja tal-minuri f'idejn l-attrici u dan b'digriet taghha tas-17 ta' Jannar, 2022.[16] Apparti li l-Qorti waslet biex hadet dina d-decizjoni a bazi tar-rapport tal-Avukat tat-Tfal Dr. Mary Muscat, kif ukoll a bazi tar-rapport tad-Direttorat ghall-Harsien tat-Tfal, li gew innominati minn dina l-Qorti wara li l -attrici ghamlet diversi allegazzjonijiet fil-konfront tal-konvenut, fosthom li huwa vjolenti, aggressiv, li jabbuza mid-droga u li anke ghandhom problemi mentali peress li kien gie rrikoverat fl-isptar Mount Carmel u li kellu konnessjonijiet mal-prostituti.

---

[15] Dok. A a fol. 21 et seq.
[16] A fol. 103

Dwar l-access taht supervizjoni, fl-istess digriet dina l-Qorti rrizervat li tipprovdi ulterjorment.

Wara li tkellmet mal-minuri, l-Avukat tat-Tfal Dr. Mary Muscat waslet ghas-segwenti konkluzzjonijiet:-

"1.*Illi sakemm il-missier jirkupra medikament ma jkun hemm l-ebda access fiziku mal-minuri;*

2. Illi, ghall-istess raguni, l-SAV's ma jidhirx li huma alternattiva idonea ghas-sitwazzjoni u tigi skartata l-idea, kemm tal-SAV's fil-maghluq u anki f'postijiet "outdoors" bhall-playgrounds;

3.Illi l-minuri jkun segwit minn psikologu jew espert maghzul mill-Qorti li jindirizza l-effett tan-nuqqasijiet relazzjonali li ghandu ma' missieru u li jistrada lill-Qorti dwar xi bzonnijiet li jirrizultaw fl-ahjar interess tal-minuri;

4. Illi sadanittant, il-minuri jaghzel hu jekk ikollux kuntatt elettroniku ma' missieru." [17]

<u>Vjolenza u aggressivita'</u>

Il-Qorti tirrileva illi in segwitu ghad-digriet ta' dina l-Qorti kif diversament ippreseduta fit-30 ta' Settembru, 2020 fejn il-kura u kustodja provvizorja kienet wahda konguntiva, inhargu diversi Ordnijiet ta' Protezzjoni fil-konfront tal-konvenut li huma s-segwenti:-

---

[17] A fol. 687

i) Ordni ta' Protezzjoni mahrug mill-Imhallef Dr. Anthony J. Vella fit-28 ta' Ottubru, 2020 wara li waqt l-udjenza l-konvenut mar javvicina lill-attrici;[18]

ii) Ordni ta' Protezzjoni mahrug fid-9 ta' Dicembru, 2020 mill-Magistrat Dr.Monica Vella fil-kawza fl-ismijiet Il-Pulizija vs SS

L-attrici pprezentat ukoll zewg Ordnijiet ta' Protezzjoni li kienu nhargu qabel il-perjodu tad-digriet tat-30 ta' Settembru, 2020 u cioe' fl-10 ta' Mejju, 2019 mahrug mill-Magistrata Dr. Charmaine Galea temporanjament, kif ukoll dak mahrug mill-Magistrata Dr. Claire Stafrace fl-4 ta' Lulju, 2019 temporanjament fil-konfront tal-attrici u l-familjari taghha.[19]

Inoltre, l-attrici pprezentat diversi "risk assessments" li saru mill-Agenzija Appogg li waslu ghall-hrug ta' diversi ordnijiet ta' protezzjoni in vizta li kienet "at high risk."[20]

Huwa evidenti li l-agir tal-konvenut kien wiehed li pogga f'riskju l-attrici, lill-minuri kif ukoll il-familjari taghha u d-diversi Qrati hassew li l-hrug ta' dawn l-ordinijiet huwa ggustifikat.

Ciononstante, id-diversi esperti li segwew lill-konvenut taw verzjoni konfliggenti fuq il-konvenut meta ma kkunsidrawx lill-konvenut bhala persuna vjolenti jew aggressiva. Wara l-ewwel assessjar li sar mill-Clinical Psychologist Dr.Paul Daniel Micallef fl-4 ta' Mejju, 2021 ikkonstata li "***I believe that S, finds all***

[18] A fol. 16
[19] A fols. 139-140
[20] Risk assessments tal-Appogg a fol. 527 et. seq.

forms of relationships which require intimacy challenging. This is because intimacy requires emotional investment, social competence and moral obligation. These are skills and values which S has not had the opportunity to learn and develop sufficiently and in a structured and consistent manner. This happened because he experienced an incredibly sad, fragmented and tumultuous infancy, childhood, and adolescence…."

Ikompli jispjega li dina t-tfulija turbolenti tal-konvenut wassal ghall-"emotional distress" fil-konvenut, imma m'hemmx dubbju li dan l-istess "distress" "neither…turned Stefan into a physically or verbally violent person. Imma emfasizza ukoll ghall-fatt li "***This does not mean that when he is persistently and purposefully provoked and attacked by others who know exactly well what hurts him deeply, he is not going to naturally react and defend himself."***

Biex isostni u jsahhah ir-ragunament tieghu, Dr. Micallef zid ighid hekk:-

*"**This fact has been proven correct over many years with other friendships he has held for many years running and with Ms. S who has known him for 35 years and who has testified under oath that she has never experienced direct violence from S . Infact, he can make and keep friends over time, and he contributes positively to society by holding down a steady job and supporting himself financially. I believe he might not be the best role model the world has, or will see, he still has much to offer and share with his son, which is healthy, good, and beneficial."[21]***

[2121] A fol. 222

Dan huwa ukoll ikkorroborat mill-familja li ffosterjat lill-konvenut minn tfulitu u cioe' U u C S.

Dan id-"distress" gie identifikat ukoll mill-psikjatra Dr. Etienne Muscat, wara li l-konvenut gie rikoverat l-Isptar St.James Capua minhabba "***observation and management of agitation with reported suicidal ideation."*** F'dan il-perjodu kien ghaddej minn problemi li kellu fiz-zwieg qasir tieghu ma' CS u l-istat tal-konvenut kien tali li "***he was easily distressed and markedly impulsive, with consequent observed difficulties in grasping concepts at time, and in prioritising and making judgment calls….Yet he was mainly focused on achieving concrete targets and on being a father to his son, and it did not appear that he was in imminent danger of taking his life."***[22]

Madanakollu, minhabba l-istat li kien jinstab fih il-konvenut irrakkomanda li jattendi reabilitazzjoni f'centru specjalizzat fil-"behaviour addictions" idealment barra minn Malta.

Hemm akkuzi ta' vjolenza u aggressjoni da parti tal-ex mara tal-konvenut C.(CH)X fejn ipprezentat affidavit u akkuzat lill-konvenut bhala ragel "***unpredictable and unstable man, who has an uncontrollable temper***." Xehdet ukoll ***"I would personally witness him be physically and verbally abusive towards his child. I would constantly be in the position to protect J from him when J was in our care. S would scream in his face, grab him by the arm in a***

---

[22] A fol. 195 Medical Report ta' Dr.Etienne Muscat

rough manner and make him break down in tears on more than one occasion."[23]

L-istess CX tghid li minhabba dawn il-problemi u bosta ohrajn li semmiet fl-affidavit hasset il-htiega li tavza lill-attrici b'dak li ighaddi minnu l-minuri taht idejn missieru. Madanakollu, dina l-Qorti mhix konvinta xejn minn dina x-xhieda, partikolarment meta effettivament l-istess konvenut f'wiehed mir-rikorsi kkontesta l-kredibbilita' ta' dan ix-xhud fuq ammissjonijiet taghha stess. Primarjament, ipprezenta ritratt li ntbaghat lill-konvenut fejn ghalkemm mhux car jekk dina l-istess mara hija C , hemm miktub li ***"Tomorrow I'm going to sign the testimony so you lose your son… Payback is a bitch"***[24] u ghalhekk fuq bazi ta' probabilita'.

F'messagg iehor li nbaghat mill-istess C lill-avukat difensur tal-konvenut Dr. Lennox Vella, li huwa kkonfermat fir-rikors ipprezentat mill-istess avukat in rapprezentanza tal-konvenut tammetti li " ***I was manipulated and constantly harassed by this woman to give a statement against S S. She had disclosed to me that he raped her daughter abused his son and was suffering mental and behavioural trauma from the abuse. "***[25]

Tammetti ukoll li kien hemm diversi tentattivi da parti taghha sabiex tirtira l-istess affidavit. Imma l-Qorti mhix konvinta dwar il-kredibbilita' ta' dina x-xhud stante li l-attrici stess ipprezentat messenger chat li rceviet minghand C X fejn

---

[23] a fol. 106/107
[24] Dok. SS 3 a fol. 328
[25] A fol. 331/332

dina tal-ahhar qed twieghdha li ser tiehu hsieb lill-minuri meta jkun maghha u mal-konvenut, imbaghad dawn isegwu b'sensiela ta' messaggi fejn avzat lill-attrici li kienet disposta tixhed kontra l-konvenut u li huwa persuna vjolenti.[26] Fl-istess waqt hemm messaggi mibghuta minn l-istess xhud lil Dr. Maxilene Pace, l-avukata li kienet tippatrocinja lill-attrici fejn infurmatha li l-affidavit taghha gie pprezentat il-Qorti minghajr il-kunsens taghha.[27]

Ghandu jinghad li anke jekk l-istess konvenut ma ressaqx l-ex mara tieghu in kontro-ezami, jibqa' l-fatt li fuq bazi ta' probabilita' dina l-istess C xehdet kontra l-konvenut bhala pika. Jekk verament kien hemm pressjoni da parti tal-attrici biex tapprofitta ruhha minn dina l-piki biex tuzaha ghall-vantgaggi taghha, dina l-Qorti tikkundanna dan l-agir taghha.

Il-piki u l-vendikazzjonijiet mhumiex dehen ta' genituri li fuq kollox ghandhom ikollhom ghall-qalbhom l-ahjar interessi tal-minuri. Anke jekk il-konvenut mhux persuna ezemplari, ghadda minn hafna f'hajjtu u anke jekk jixtieq jibni relazzjoni ma' ibnu, hija tlajja iebsa ghalih, ghaliex kif giet ikkonstat mill-professjonisti nvoluti, f'hajtu ghandu nieqes dik l-istabbilita' u sens ta' struttura familjari peress li trabba gewwa istitut u dak li jersaq vicin tal-kuncett ta' familja ghalih huma U S u ohtha li ffosterjawh minn eta' zghira.

Anke jekk l-attrici ghandha izjed kapacitajiet fil-*parenting* peress li trabbiet fi familja stabbli, certament mhix qed tuza l-iskills taghha sew, l-agir f'dan il-kaz mhux ta' omm ezemplari lanqas u dan meta lit-tifel ghandha turih li l-genituri ghandhom jigbdu habel wiehed, iridu jkunu gusti ma' xulxin u mhux vendikattivi u mhux minflok meta suppost kellha tidher il-Qorti ftit wara ppostjat fuq

[26] A fol. 387 et. Seq.
[27] A fol. 386

Facebook ritratt taghha l-bahar bil-kliem "*Revenge is best served cold.*"[28] Addiritura Dr. Maria Borg li giet inkarigata minn dina l-Qorti sabiex taghmel sezzjonijiet ta' terapija mal-minuri J , mal-genturi u bejn il-minuri u l-genituri sabiex jigi ddeterminat x'inhu fl-ahjar interess tal-minuri, ,ikonoxxiet li l-attrici qed tinfluenza hafna lill-minuri bl-ansjeta' li qed ikollha – " ***From the first meeting, it was evident that Ms. M was very anxious about access of her son with Mr.S starting again. She reiterated that her son had already been traumatised time and time again by his father's erratic and at times aggressive behaviour and she did not wish him to be disrupted again especially now that he had finally settled down.***

As the therapeutic process progressed, it became clear that the mother's anxiety, even if understandable in the circumstances, was affecting the minor to the extent that he was finding it hard to express himself freely in the therapy room probably to avoid worrying her. This was divulged by the minor himself during one of our sessions." [29]

Fil-fatt bhala konsegwenza ta' dan Dr. Borg irrakkomandat li ikun utli li l-attrici tiehu t-terapija sabiex tirregola l-ansjeta' biex b'hekk il-minuri jkun iktar liberu biex juri l-emozzjonijiet meta jkun ma' missieru.

Huwa evidenti li z-zewg genituri huma inkapaci li jagixxu b'mod matur u jaghrfu li jwarrbu d-differenzi taghhom minghajr vendikazzjonijiet u argumenti u minflok jigbdu l-istess habel sabiex b'hekk jiggwadanja l-minuri. Imma sfortunatament dina l-Qorti ghandha quddiemha zewg persuni immaturi li qed

[28] A fol. 761
[29] Rapport ta' Dr.Maria Borg a fol. 697

jagixxu biss sabiex jivvendikaw ruhhom minn xulxin u poggew l-interessi tal-minuri bhala l-ahhar priorita' taghhom.

Ghandu jinghad ukoll li il-Headmistress ta' St. Edwards College ikkomunikat mal-konvenut minhabba li l-minuri Jkien qed ikollu problemi ma' shabu minhabba li xi kultant jinvolvi ruhu f' "rough play" u jkun donnu ser isawwat lil shabu meta jerfa' jdejh u jgieghlhom jibzghu. Dan mhu xejn ghajr il-konsegwenzi tal-atteggjamenti tal-partijiet fil-konfront ta' xulxin u li ma jevitawx li jezfnu lill-minuri fl-argumenti taghhom, li spicca biex bl-ansjeta' tieghu jizvoga fuq shabu.

<u>Droga</u>

Hemm diversi akkuzi mill-attrici fil-konfront tal-konvenut li jabbuza mid-droga u dan jirrendih missier irresponsabbli u ghaldaqstant m'ghandux jigi fdat bil-kura u kustodja tal-minuri J .

Tressqu diversi provi li meta l-konvenut kellu sittax-il sena kien tpogga Mount Carmel minhabba li kellu diversi problemi, fosthom li kien ha d-droga.

Il-konvenut stess ammetta mal-attrici li kellu problema biex iwaqqaf il-vizzju.[30] L-ex mara tieghu ukoll CX   tishaq fuq il-problema ta' droga tal-konvenut, izda ghal darb'ohra x-xhieda taghha mhix wahda konsistenti. U S tinsisti li meta l-konvenut kien idahhal l-isptar St.James Capua, kien ha l-kokaina peress li martu stess kienet iddrogata u gieghiltu jaghmlu "suicide pact." Din X da parti taghha tinnega dan kollu, izda ciononstante, Dr. Paul Micallef jikkonferma li l-konvenut kien ammetta mieghu li kien ipprova jaghmel suwicidju u dan minhabba li kien

[30] Dok. K a fol. 145/146

iddisprat, iffrustrat u kien qed ihossu *lonely* u kien hass li kien ikun ahjar mejjet u li kien ghalhekk li kien ha l-kokaina.

Dr. Etienne Muscat jikkonferma pero' li sakemm il-konvenut dam l-isptar St.James Capua "*his urine testing was consistently negative for drugs of abuse in St.James Hospital.*"[31]

Dorian Cornelius, Probation Officer li kien ilu jsegwi lill-konvenut bejn Frar u Mejju, 2022 jikkonferma li kienu saru zewg *urine tests* precisament fis- 6 ta' Mejju, 2022 u fid-29 ta' |April, 2022, li rrizultaw pozittivi ghall-eroina sakemm baghtu t-testijiet il-laboratorju tat-tossikologija Mater Dei minn fejn irrizulta li kienu negattivi ghas-sustanzi illeciti, jigifieri l-pozittivita' kienet gejja mill-medicina li kien qed jiehu.[32]

Jikkonferma li l-konvenut kien ammetta mieghu li kien hemm zmien meta kien jiehu l-kannabis, izda apparti minn hekk ma kienx hemm problemi ta' droga. Fil-fatt ighid li ma jirrizultax li kien hemm xi kuntatt tal-konvenut mal-Agenziji tad-droga.

Ghalhekk mill-assjem tal-provi jirrizulta li l-konvenut xi kultant zmien jaghmel uzu mid-droga, pero' ma jistax jissejjah "addict." Il-vizzju li jiehu l-kokaina, hija iktar relatata mal-fatt li meta l-konvenut ikun wasal fl-estremita' ta' disperazzjoni jsib is-serhan fid-droga, li ghalkemm mhux gustifikabbli, il-Qorti tissimpatizza mad-disperazzjoni tieghu minhabba t-trobbija tieghu u issa la kiber kellu jiffaccja zewg relazzjonjiet difficli u inoltre, zewg nisa li biex jitpaxxew huma, kkollaboraw flimkien sabiex ipoggu l-konvenut f'dawl ikrah. B'danakollu, id-

[31] Dok. B a fol. 195
[32] Dok. DC 1

droga mhix is-soluzzjoni u zgur mhux ser tghin biex tikkonvinci lil dina l-Qorti biex taghtih il-kura u kustodja gialadarba hemm dejjem it-tentazzjoni, sakemm ma jiehux it-terapija mehtiega.

Apparti d-droga, l-attrici takkuzaha talli huwa involut fil-pornografija u anke riti satanici. Hemm istanzi fejn il-verzjoni tal-attrici hija kredibbli peress li wara li nfurmatha l-ex mara tal-konvenut, l-istess C X pprezentat chat bejn il-konvenut u certu SR fejn kien qed jiddiskuti maghha fuq il-pornografija u li kien ghamel zmien meta kien barra minn Malta fejn kien involut fiha. [33] Dwar l-allegazzjonijiet tar-riti satanici ma tressqux provi u ghalhekk l-istess allegazzjonijiet ma jreggux u probabilment huma giddieb li holqu l-attrici u CX sabiex joskuraw lill-konvenut, izda zelqu fin-niexef.

Stabbilita' Mentali

L-attrici ttentat ukoll li tipprezenta lill-konvenut bhala persuna li ghandu problemi psikologici, tant li kellu jikkura ruhu fl-Isptar Mount Carmel. Jirrizulta li dan ir-rikoveru kien sar, izda jmur lura ghaz-zmien meta l-konvenut kellu sittax-il sena u dak iz-zmien kien jaghmilha ma' kumpanija hazina. Izda ir-rikoveru kien iktar jirrigwarda l-fatt li l-konvenut kien ha xi sustanzi illeciti u ma kienx ihossu sew.

Inoltre, fuq parir tal-avukat tat-tfal, l-istess konvenut ha l-izbriga minn jeddu li jfittex ghajnuna minhabba l-istat ta' dispramen li kien jinstab fih. Kien ghalhekk li mar ghand Dr.Paul Micallef kif diga' sar accenn ghalih li rah 'l fuq minn ghoxrin sezzjoni u minn fejn ghalhekk seta' jikkonstata li l-konvenut m'ghandux

[33] A fol. 487-490

problemi mentali imma li ghandu huwa – "***Where his own personal intimate relationships are concerned, I believe that he is predominantly a "party pleaser" and someone who will mostly try to maintain the peace, but when expectations increase and continuous demands are placed on him, especially where money is concerned, he obviously withdraws and this is where serious problems start because from being a "partner pleaser" and relatively submissive, he stops communicating and retracts. I do not judge this as being mentally ill or extraordinary or abnormal behaviour."***[34]

US u ohtha CS bhala fosterers tal-konvenut minn tfulitu jikkorobboraw dina l-verzjoni li l-konvenut huwa tip ta' persuna li jevita konfront u generalment waqt argument jitlaq lil hemm sakemm ighaddilu.

Dr. Etienne Muscat li kien ezamina lill-konvenut wara li gie rikoverat l-isptar St.James ukoll ikkonferma li l-konvenut ma jbatix minn problemi mentali – "***He did not exhibit behaviours suggestive of psychotic thought processes."***[35]

JG li kien prezenti hafna waqt it-trobbija tal-konvenut fl-Istitut ta' St.Patricks kien jafu sew u ghalkemm ma kkonfermax jekk l-konvenut kienx jiehu d-droga, izda dwar il-fatt li pprova jikkommetti suwicidju jghid li l-konvenut ammetta mieghu li kien ghaddej minn perjodu hazin u kollox kien sejjer kontrih u qabditu frustrazzjoni kbira.

Tal-istess fehma huwa l-psikjatra Dr.Peter Muscat li xehed li mill-analizi li ssoggetta lill-konvenut ma rrizultalux li ghandu "**signs of disturbed behaviour, severe anxiety…"** Jikkonferma ukoll li kien ghamel it-testijiet biex jikkonstata

[34] A fol. 880/881
[35] A fol. 295

jekk kienx hemm xi problemi mentali jew disorder ta' *aggressive personality* u ma rrizultawlux.[36]

Ghaldaqstant, in vizta ta' dawn il-konsiderazzjonijiet evaluwati flimkien jirrizulta li z-zewg genituri huwa ferm 'l boghod milli jkunu genituri ezemplari u dina l-Qorti mhi xejn kuntenta bl-atteggjamenti taghhom u tissolecitahom sabiex jifhmu li dina l-kawza mhix taghhom imma hija kawza sabiex jissalvagwardjaw dak li hu fl-interess tal-minuri. Dina l-Qorti ikollha aptit li tippenalizza lill-genituri sabiex jiehdu tghallimha u tafda lill-istess minuri f'persuni iktar idoneji minnhom, izda taf fic-cert li dan mhux l-aqwa vantagg ghal J. B'dina t-tip ta' decizjoni tkun qed tohloq déjà vu tal-hajja tal-konvenut u meta rat l-impatt li kellu fuqu l-abbandun u r-rigettazzjoni da parti tal-genituri bijologici tieghu, ikollha ghafsa ta' qalb kbira.

Hemm dizgwid bejn il-professjonisti jekk kienx hemm *parental alienation* peress li l-attrici bdiet tibza meta kien ser jerga' jkun hemm access. Ghall Dr.Peter Muscat u Dr. Paul Micallef kien hemm parental alienation li kellha tigi evitata konsiderando t-trobbija wisq felici tal-konvenut. Ghal Dr .Maria Borg ma kienx hemm *parental alienation*, izda biss, ansjeta' kbira da parti tal-attrici li t-tifel ser isibha difficli jerga' jiltaqa' ma' missieru waqt l-access, pero' li dan kien ilu zmien wieqaf.

Il-Qorti taqbel li l-istess ansjeta' tal-attrici hija realistika peress li sabiex jerga' jigi riinstawrat rapport bejn il-konvenut u l-minuri, wara tant zmien ser ikun difficli u kemm xejn trawmatiku, kif accenna Dr. Peter Muscat li ser ikun difficli

[36] Fol. 949

ghall-minuri li jerga' jara lil missieru b'mod daqshekk liberu u minghajr trawma psikologiku u hemmhekk tinholoq il-*parental alienation*.

Ugwalment dina l-Qorti tinstab preokkupata ghall-minuri, pero' tissolecita lill-partijiet li ghandhom jisimghu mill-Qrati u professjonisti involuti sabiex iharsu l-interessi tal-minuri, Ghalhekk primarjament, sabiex ma jkunx hemm instabbilita' f'hajjet il-minuri J u tenut kont tar-relazzjoni tieghu mal-konvenut, ikun opportun li l-kura u kustodja tkun esklussiva ghall-attrici, Izda dina d-decizjoni ma tieqafx hemm, izda l-istess attrici ghandha tiehu terapija sabiex tirregola l-ansjeta' taghha u b'hekk tkun qed tghin lill-minuri sabiex ihossu iktar komdu jesprimi l-emozzjonijiet tieghu fil-konfront tal-konvenut u dan huwa ta' necessita' tenut kont tal-fatt li hemm triq twila sabiex ir-relazzjoni bejniethom titjieb.

Access

Fil-mori ta' dina l-kawza kien hemm diversi problemi bl-access, li gieli kien hemm u gieli twaqqaf ghall-konvenut fil-konfront tal-minuri.

Fis-sentenza fl-ismijiet **Romina Spagnol vs Thomas** [37] ingħad illi: "***Il-Qorti tfakkar illi d-dritt għall-aċċess huwa wieħed mid-drittijiet fundamentali tal-ġenituri, liema dritt jemanixxi mis-setgħa ta' ġenitur. Għaldaqstant id-dritt għall-aċċess għandu jitgawda mill-ġenitur u dan anke jekk il-kura u kustodja tiġi assenjata lil wieħed mill-ġenituri. L-unika eċċezzjoni fejn il-Qorti tkun kostretta li tordna n-nuqqas ta' aċċess huwa f'kaz li jkun hemm rakkomandazzjoni minn espert fil-qasam, jew minħabba fattispeċji partikolari tal-kaz li jkollha quddiemha l-Qorti fejn ikun jidher b'mod lampanti li ma***

[37] Vide s-sentenza fl-ismijiet Miriam Cauchi pro et noe vs. Frances Cauchi, deċiża mill-Qorti tal-Appell nhar it-3 ta' Ottubru 2008 (Appell Numru 2463/1999/1). Rik. Ġur. Nru. 60/2017 AL A B -vs- C D 30 Spagnol,

jkunx fl-interess suprem tal-minuri li jinżamm tali aċċess. Il-Qorti tirribadixxi illi ma għandha l-ebda interess li tisfratta l-possibbilita' li ġenitur jibni relazzjoni ma' uliedu, salv jekk ikun hemm raġunijiet validi u leġittimi, u dan f'ġieħ l-interess suprem tal-minuri".

Il-Qorti ser tghaddi biex taghti rendikont b'mod kronologiku ta' kif zvillupaw id-decizjonijiet rigward l-access peress li huwa importanti sabiex ikun hemm stampa cara u kif dina l-Qorti ser tasal ghad-decizjoni taghha.

1. Rapport ta' Dr.Paul Daniel Micallef datat 4 ta' Mejju, 2021 fejn meta analizza r-relazzjoni tal-konvenut mal-minuri kkonstata s-segwenti:-

"I also believe that in S 's case, it is crucial for him to remain involved in the upbringing of his son, wherever safe and possible, because depriving him of seeing and being with J would in effect be repeating the same pattern, he himself experienced as a child. This not only triggers more pain for him as a human being, but it also brings immense guilt and shame for S for failing as a father, when he knows what "price" he pays for having such a childhood deprived of his biological parents."[38]

In vista ta' dan irrakkomanda li sabiex il-konvenut ikun persuna u missier ahjar isegwi:-

"1.To continue regular individual personal psychological therapy- averaging one session every two or three weeks maximum.

[38] Rapport ta' Dr.Paul Daniel Micallef a fol. 221-223

2. To participate in a course of EMDR (Eye Movement Desensitisation and Reprocessing) Therapy as soon as possible to address some deep rooted traumatic past events with Mrs. Rose Galea, Clinical Psychologist or another experienced warranted practitioner. This will speed up the healing and therapeutic process.

3. To enrol and fully complete a course on parental skills for children between the ages of 5 & 10 years of age with Caritas or Sedqa or FSWS."[39]

Ghandu jigi rilevat li l-konvenut baqa' jsegwi t-terapija mal-istess Dr.Paul Daniel Micallef, filwaqt li kien anke attenda l-kors tal-*parenting skills* minn fejn inhariglu c-certifikat ta' Positive Parenting Certificate.[40]

2. Wara li l-konvenut gie rikoverat fl-isptar St. James Capua fil-15 ta' Gunju, 2021 minhabba ansjeta' u "antic disorder" li affettwalu l-muskoli ta' ghajnejh, Dr.Etienne Muscat ikkonkluda li "…***it is my very strong recommendation that given the recent and severe psychological distress he has been exhibiting his degree of impulsivity and his erratic judgement – Mr.S, be managed in a facility that would be able to provide very frequent monitoring and where disruptions could be relatively minimised."***[41]

3. Dr. Mary Muscat fil-kapacita' taghha tal-Avukat tat-Tfal fir-rapport taghha rrakkomandat li "***sakemm il-missier jirkupra medicament ma jkun hemm l-ebda access fiziku."***[42]

[39] Rapport ta' Dr.Paul Daniel Micallef a fol. 221-223
[40] A fol. 885
[41] Dok. B a fol. 195
[42] Rapport a fol 687

4. B'digriet ta' dina l-Qorti datat 16 ta' Gunju, 2021 il-Qorti ordnat lid-Direttorat ghall-Harsien tat-Tfal sabiex isir *assessment* dwar eventwali access b'supervizjoni bejn il-minuri J u missieru. Bradley Desira s-social worker involut fl-SAV's irrelata li kien qed isib hafna resistenza *da parti* tal-konvenut sabiex jiltaqa' mal-minuri u kemm il-darba nghata diversi appuntamenti, kien jikkancellahom.

Innota ukoll li "t-***tifel ma jidhirx lest li jiltaqa' ma' missieru f'dan il-mument u dan ghax kif semmiet l-possibilita' ta' access mat-tifel, huwa nghalaq fih innifsu u deher bezghan. Din hija haga li giet innutata ukoll minghand l-avukata tat-tfal inkarigata ghal dan il-kaz. Fid-digriet taghha, il-Qorti talbet lill-haddiem socjali sabiex jaghmel assessment jekk l-access ghandux ikun bis-supervizjoni, Madanakollu, minhabba l-fatt li l-haddiem socjali ma kellux opportunita' li jitkellem mas-sinjur S, jew li josserva l-access bejn il-minuri J u missieru ma jinhassx li ghandu jkun hemm access***."[43]

5. Rapport ta' Dr.Paul Daniel Micallef datat 21 ta' Marzu, 2022 li sakemm kitbu kien ra lill-konvenut xi ghoxrin darba u ghalhekk seta' jikkonstata s-segwenti:-

"Yes, he is emotionally scarred, has his own challenges like every other human being and has a very chequered history where family life is concerned, but this does not preclude him, or somehow miraculously render him incompetent and totally incapable of being a good positive influencing father.

[43] Nota tad-Direttorat ghall-Harsien tat-Tfal datat 3 ta' Awissu, 2021

This does not mean he is incapable of being a loving and caring father. This means that where his own personal intimate relationships with women are concerned, he seriously struggles….

A child has a fundamental right to know his father and to have the time, space and opportunity to grow up with his father when the father is available. If twice a week is not possible, then maybe once a week is possible, or a longer bi-monthly visit might be considered,"

Jiggustifika l-agir tal-konvenut mhux ta' persuna vjolenti u aggressiv imma ta' persuna li bhal kulhadd fid-dinja "***becomes angry when he sees that injustice is being done and that he ends up being a victim of malicious slander and official reports that appear to be the result of manipulative and vindictive behaviour.***

My professional concerns regarding him and his son centre around breaking patterns of childhood trauma and neglect coming from parental alienation."[44]

6. Dr. Maria Borg, psikoterapista giet innominata mill-Qorti sabiex izzomm sezzjonijiet ta' terapija mal-minuri, mal-genituri u bejn il-minuri u l-genituri biex tifhem x'inhu fl-ahjar interess tal-minuri u dan in segwitu ghad-digriet mahrug mill-Qorti fit-22 ta' Lulju, 2022[45] fejn ordnat li l-konvenut ikollu supervised access visits mal-minuri J , darba fost il-gimgha u darba ohra fit-tmiem il-gimgha, ghal saghtejn kull darba, li jizdied biss kemm il-darba dan jigi rrakkomandat mid-Direttorat Ghall-Harsien tat-Tfal.

---

[44] Summary of Case Notes ta' Dr.Paul Daniel Micallef datat 21 ta' Marzu, 2022 a fol. 673
[45] A fol. 846

Dr. Borg irrakkomandat li:-

- ***"Mr.S undergoes a psychiatric assessment with Dr.Etienne Muscat as suggested by Dr. Muscat himself ("As a result, he insisted that, in the circumstances, it would be most appropriate for him to do a more updated assessment of his mental function before he can be in a position to suggest any access with his son, supervised or otherwise");***
- ***Mr.S continues attending therapy with Dr.Micallef since they seem to have formed a good therapeutic alliance. Dr.Micallef had also suggested EMDR as part of the management with Mr.S , to support him in getting over his past traumas and an online course in parenting skills. While Mr.S has completed the suggested training, I do not believe he has yet undergone the sessions in EMDR which is also something also to be discussed with Dr.Muscat once he completes his assessment.***
- ***The minor keeps meeting his father under supervised access, inside the Appogg premises for now, till both father and son can be supported to relate better together, also without the intervention of third parties on both sides of the family."***[46]

7. Nota tad-Direttorat ghall-Harsien tat-Tfal datat 18 ta' Jannar, 2023 mhejji minn Bradley Desira li kien irrakkomanda li ghall-gheluq sninu l-minuri J xtaq imur gewwa *toyshop* u ghalhekk minkejja li ma kienx konsistenti f'din

[46] Nota ta' Dr.Maria Borg datata 14 ta' Novembru, 2022 a fol. 696

ix-xewqa, l-access kellu jsir barra l-Appogg specifikatament f'post fejn hemm *toyshop* u forsi gnien halli jkomplu l-access. Skond dakinhar jigi deciz jekk l-access ghandux isir barra jew jitkompla fl-Agenzija Appogg.[47]

8. Confidential update summary ta' Dr. Paul Daniel Micallef datat 25 ta' Jannar, 2023 li ghadu jsegwi lill-konvenut irrakkomanda s-segwenti:-

"1. In preparation for the supervised visits to come to an end as soon as possible, I suggest that supervised visits occur in a more natural and conducive environment outside of Appogg for another two or three times with one of them possibly in the residence where Mr.S will be spending time with his son in the future.

2. Following this small number of external supervised visits, the father is then allowed to take his son over from the mother as any other father with joint custody is allowed to do.

3. Ideally, for all parties concerned, Mr. S 's access to JJ, needs to resume as soon as possible and like before he can collect his son from infront of the B'Kara Police Station to prevent and avoid Ms. G, and her current partner from claiming that Mr. S behaved inappropriately. This is for his own safety and the safety of the child."[48]

Irrakkomanda li l-konvenut ikompli jsegwi t-terapija ma' clinical psychologist jew therapist.

---

[47] Nota tad-direttorat ghall-Harsien tat-Tfal datata 18 ta' Jannar, 2023

[48] Confidential Update Summary ta' Dr.Paul Daniel Micallef datat 25 ta' Jannar, 2023

9. Nota ta’ Dr. Moira Borg datata 21 ta’ Marzu, 2023 fejn semmiet diversi intoppi li kellha tirrinfaccja minhabba l-atteggjament u nuqqas ta’ kooperazzjoni tal-konvenut sabiex ikun hemm access barra mill-Agenzija Appogg, tant li kien difficli sabiex tikkonkludi jekk l-access ghandux jigi ivvarjat u ghalhekk infurmat lil dina l-Qorti li ma setghetx tespleta l-inkarigu taghha.[49]

10. Nota tad-Direttorat ghall-Harsien tat-Tfal datata 5 ta’ April, 2023 iffirmata minn Bradley Desira, social worker inkarigat mill-*supervised access visits*, informa lill-Qorti li kien hemm incident li sehh fit-3 ta’ April, 2023 fejn il-konvenut beda jghajjar lill-minuri li qisu marid peress li kien qaxxar xagharu. Meta gie avzat mis-social worker prezenti, il-konvenut injoraha u baqa’ jakkuza l-partner tal-attrici li gieghel lil ibnu jqaxxar xagharu appositament.

Intqal xi diskors fil-presenza tal-minuri li ma kienx konvint bl-onesta’ ta’ Dr. Maria Borg ghax kien iffisa li kienet qed izzomm is-sezzjonijiet ghall-flus biss.

Desira rrakkomanda li l-access ghall-minuri ghandu jigi sospiz u dan minhabba li l-haddiema li jaghmlu l-access b’supervizjoni infurmawh li l-konvenut ghandu tendenza li jghid affarijiet waqt l-access lill-minuri li m’ghandux ghalfejn jafhom u dan minkejja li l-istess haddiema kienu jwaqqfuh. Gie nnutat ukoll li waqt l-access, kemm il-konvenut u l-minuri huma kuntenti jaraw xi film milli jilghabu xi haga flimkien.

[49] Nota ta’ Dr.Maria Borg datata 21 ta’ Marzu, 2023

Irrileva ukoll li l-konvenut mhux qed jikkoopera mad-direttivi li jinghata mill-haddiema waqt l-access u li qieghed jirrabja u jhedded lis-sieheb tal-attrici fil-presenza tal-minuri.

Desira zid ighid li l-access ghandu jibqa' sospiz sakemm "***is-sinjur S jaghmel assessment li kien mitlub minn Dr.Etienne Muscat. Meta t-terapisti jkunu tal-opinjoni professjonali li s-sinjur S huwa lest li jerga' jkollu access mal-minuri, dan l-access ghandu jerga' jibda.***"[50]

11. *Rapport ta' Dr. Peter Muscat wara n-nomina tieghu sabiex jaghmel assessjar psikjatriku tal-konvenut datat 30 ta' Ottubru, 2023 ikkonkluda hekk:-*

" SS does not exhibit any gross signs of mental illness, aggressive personality disorder, drug abuse or psychological disturbance.

His mental state is normal.

Unfortunately a situation of parental alienation has developed. This can have long term psychological consequences on his son since in such a situation a child may believe that his father is neglecting him or that he is perceived not to be a good father.

Furthermore, this separation from his son can impact S 's mental health in the long term given his own past as an abandoned and rejected boy growing up in an orphanage and church homes.

---

[50] Nota tad-Direttorat ghall-Harsien tat-Tfal datata 5 ta' April, 2023 a fol. 905

History is set to repeat itself." [51]

12. Illi wara li semghet lil Dr. Peter Muscat fis-7 ta' Dicembru, 2023, dina l-Qorti ddekretat li jerga' jibda l-access bejn il-konvenut u l-minuri darba fil-gimgha ghal saghtejn taht is-supervizzjoni tad-Direttorat.[52]

13. Fis-seduta tat-18 ta' Jannar, 2024, dina l-Qorti ordnat li l-access kellu jigi ezercitat barra l-bini tal-Appogg, b'dana li dan ghandu jigi approvat mid-Direttorat u skond id-direzzjonijiet taghha.[53]

Minn dawn il-provi migbura, dina l-Qorti tosserva li sar hafna xoghol sabiex jigi ddeterminat jekk l-access huwiex fl-interess tal-minuri. Primarjament, kien hemm allegazzjoni tal-instabbilita' mentali tal-konvenut, izda dina giet issorvolata mid-diversi professjonjiet fuq imsemmija. Jirrizulta li l-konvenut m'ghandux problemi mentali jew xi dizordni, izda biss bhal kull persuna normali jirreagixxi kull meta jigi sfidat jew ikollu jiffaccja giddieb u fatti mmanifatturati sabiex jigi meghlub quddiem il-Qrati.

Il-konvenut issottometta ruhu ghal diversi testijiet u terapiji, partikolarment dak ma' Dr. Paul Daniel Micallef li informa lill-Qorti bid-diversi zviluppi li beda jara l-istess Dr.Micallef. Huwa "distressed" minhabba l-proceduri quddiem dina l-Qorti, l-fatt li spicca fuq *probation* ghal erba' snin u fuq kollox li qed jigi mcahhad milli jara lil ibnu.

---

[51] Rapport ta' Dr.Peter Muscat datat 30 ta' Ottubru, 2023
[52] A fol. 959
[53] A fol. 960

Il-Qorti tirrileva li l-konvenut ghadu pero’ ma segwix dak propost mit-tabib clinical psychologist Dr. Etienne Muscat u cioe’ li jissottometti ruhu ghat-test ta’ EMDR sabiex ifiq u jeghleb it-trawmi tal-passat u jheggu jaghmel dan mill-iktar fis. Dan huwa importanti ghax hekk biss il-konvenut ser ikompli miexi fit-triq ta’ missier tajjeb u dan flimkien billi jkompli jsegwi t-terapija li jattendi ghand Dr.Paul Daniel Micallef. Ghalhekk :-

i) L-ewwel il-konvenut ghandu jissottometti ruhu ghat-test ghand Dr.Etienne Muscat li ghandu jirrilaxxja rapport dwar l-istat u kundizzjoni tal-konvenut.

ii) Wara li jsehh dan it-test l-Qorti tordna li jerga’ jibda l-access bejn il-konvenut u l-minuri darba fil-gimgha ghal saghtejn taht is-supervizzjoni tad-Direttorat[54], kif ukoll l-istess access ghandu jinzamm barra l-bini tal-Appogg, b’dana li dan ghandu jigi approvat mid-Direttorat u skond id-direzzjonijiet u dan in konferma tad-digriet taghha tas-7 ta’ Dicembru, 2023. Izid ukoll li darba fix-xahar dan l-access ghandu jinzamm fir-residenza tal-konvenut.

iii) Dawn id-direzzjonijiet wahedhom mhux ser ikunu sufficjenti biex jkollhom l-effett mehtieg u konsegwentement sabiex l-istess access ikollu l-impatt mehtieg, l-attrici ghandha tattendi ghat-terapija sabiex tirregola l-ansjeta’ estrema taghha u ghandha tipproduci prova ta’ din l-attendenza fiz-zmien sitt xhur mid-data tas-sentenza, liema perjodu jigi rivedut sakemm ikun hemm rapport fuq l-ezitu ta’ din it-terapija. Fin-

[54] A fol. 959

nuqqas ta' dan, dina l-Qorti tirrizerva li taghti l-provvedimenti opportuni.

Il-Qorti tissollecita lill-partijiet sabiex jikkooperaw mal-Qrati, mad-Dipartiment ghall-Harsien tat-Tfal u dawk kollha nvoluti fil-kaz, iwarrbu l-piki u l-vendetti ta' bejniethom u jahdmu id f'id sabiex il-minuri jakkwista l-istabbilita' u ghalhekk jifhem is-sens ta' ghaqda bejn il-genituri u hekk biss tista' tigi ssorvolata l-*parental alienation.*

Manteniment

Dina l-Qorti kienet harget digriet fil-21 ta' Jannar, 2020 fl-atti tal-medjazzjoni fejn ordnat li l-konvenut ghandu jhallas manteniment ghall-ibnu J fis-somma ta' €200 fix-xahar, kif ukoll nofs l-ispejjez edukattivi u tas-sahha.

L-attrici, fl-ebda stadju tal-provi ma insistiet li l-ammont li gie deciz minn dina l-Qorti bhala manteniment ghandu jigi rivedut, pjuttost iffukat il-kawza fuq l-kura u kustodja tal-imsemmi J . Lanqas ma pprezentat prospett ta' x'nefqa ghandha kull xahar fuq il-minuri, salv ghal xi spejjes edukattivi.[55]

Lanqas ma resqet provi dwar l-inrojtu taghha sabiex dina l-Qorti tista' tistabilixxi x'inhuma l-mezzi taghha u x'inhuma ghalhekk il-bzonnijiet taghha. Kien jispetta lilha li tressaq dawn il-provi jekk verament mhix kuntenta bl-ammont ta' manteniment li tircievi.

[55] A fol.431

Meta si tratta manteniment, il-Qorti fl-aħħar u l-iktar sentenzi riċenti tagħha, u ċjoe' dawk fl-ismijiet **Ottilie Micallef pro et noe vs Jason Joseph Mifsud,**[56] u **Romina Veneziani noe vs Dr Marc Sant**,[57] għalmet illi: ***"Madanakollu l-grad ta' prova neċessarja f'kawża fejn si tratta talba għal manteniment minn għand dak il-ġenitur li ma jkunx preżenti sa mit-twelid talminuri, huwa tali fejn ikun biżżejjed għal dik il-parti li tagħmel it-talba għal ħlas ta' manteniment illi tippreżenta prospett li jindika approssimattiv tal-infiq ta' flus fuq il-minuri li għandu jkun ikkorraborat b'numru sostanzjali ta' rċevuti, liema rcevuti għandhom jagħtu indikazzjoni tal-ħajja li dik il-parti tkun qiegħda tagħti lil uliedha, iżda l-Qorti ma tarax il-bżonn illi tali parti fil-kawża għandha tippreżenta kull irċevuta li tingħata kuljum, anke saħansitra għal kartuna ħalib! F'dan ir-rigward, il-Qorti tagħmel referenza għas-sentenza fl-ismijiet Michelina Bezzina vs Julian Bezzina***[58]***, fejn ġie ribadit illi: "jinghad ukoll li likwidazzjoni fuq bazi ekwitattiva ghandha ssir meta jkun difficli li wiehed jistabilixxi precizament dak li huwa dovut lill-attur, u dan sabiex tista' ssir gustizzja f'kazijiet fejn ma jkunx possibbli li titressaq prova konkreta li tistabbilixxi bi precizjoni t-telf subit."***[59]

Dwar il-konvenut, wara sensiela ta' impjiegi li kien jittermina hu stess minhabba li kien jiddejjaq, illum jiddikjara li ma jahdimx u dan primarjament ghaliex ma kienx fi stat li jahdem minhabba l-problemi li kellu jirrinfaccja b'dina l-kawza u anke z-zwieg li kellu u fallha.

Mhux ikkontestat li l-foster family tal-konvenut li jidhru benestanti qed ikopru u assumew il-manteniment dovut mill-konvenut, meta dan tal-ahhar jammetti li l-

---

[56]Deċiża mill-Qorti tal-Familja, nhar it-18 ta' Jannar 2022, (Rikors Numru 107/2015 AL), mhux appellata.
[57] Deċiża mill-Qorti tal-Familja, nhar is-27 ta' Jannar 2022, (Rikors Numru 152/2016 AL), mhux appellata.
[58] 107 Deċiza mill-Qorti tal-Familja nhar it-28 ta' Ġunju 2018, mhux appellate (Rik. Ġur. Nru. 131/2013RGM).
[59] AB vs CD deciza fl-14 ta' Dicembru, 2022 Rik. 60/2017

familja tieghu stess qalulu biex ma jahdimx, igawdi, isiefer u jixtri u jirranga l-muturi li hija passjoni tieghu.

Il-Qorti tikkundanna l-agir tal-familjari tal-konvenut, ghaliex jekk huma verament ghandhom ghall-qalbhom lill-konvenut u bhala nies ta' certu edukazzjoni u huma genituri ukoll, ghandhom ifehmu lill-konvenut li jekk huwa missier ghandu diversi dmirijiet lejn ibnu, wiehed minnhom huwa dak li jmantnih u jedukah.

Il-Qorti hija konsapevoli li dan l-agir tal-*foster family* tieghu hija kappa sabiex tissalvagwardjah minn problemi ta' habs u tifhem dan l-agir, izda cionostante huwa fid-dmir taghhom li jkomplu jghinu lill-konvenut sabiex jistradawh fit-triq it-tajba u jgieghluh igharraf id-dmirijiet ta' missier, haga li lanqas jaf x'jigifieri minhabba l-assenza ta' missieru, li qatt ma refa' r-responsabbilitajiet tieghu.

Ghaldaqstant, il-Qorti tordna li l-konvenut ghandu jhallas is-somma ta' €200 fix-xahar ghall-minuri u theggu sabiex wara li jiehu t-terapiji kif diga' suggerit dina l-Qorti jfittex jimpjega ruhu u jieqaf milli jpoggi l-piz tad-dmirijiet tieghu fuq haddiehor.

Il-manteniment ghandu jibqa' jithallas sakemm it-tifel jahdem jew isir maggorenni jew jekk jibqa' jistudja fuq bazi full time sal-eta' ta' 23 sena.

Il-manteniment ghandu jizdied kull sena skond l-gholi tal-hajja, filwaqt li c-childrens allowance ghandu jigi ppercepit mill-attrici.

<u>Arretrati ta' manteniment</u>

L-attrici qed tippretendi li jkun hemm hlas tal-arretrati ta' manteniment, izda hija stess ipprezentat prospett minn fejn jirrizulta x' pagamenti ta' manteniment saru.[60] Jirrizulta li kien hemm biss zewg pagamenti li ma sarux u dawn huma l-manteniment dovut f'Mejju, 2022 u dak ta' Lulju, 2022, li flimkien jammontaw ghall-€400.

Mill-istess prospett jirrizulta ukoll li saru diversi pagamenti mill-konvenut, kif ukoll minn CES , *foster sister* tal-konvenut. Dan huwa kkorroborat mill-istess xhud, kif ukoll minn ohtha US .

In kwantu jirrigwarda manteniment dovut minn Lulju, 2022 ma tressqux provi li kien hemm xi arretrati sallum u ghaldaqstant, dina l-Qorti fuq bazi ta' probabbilita' qed tikkonferma li m'hemmx iktar arretrati, salv ghall-€400 imsemmija iktar 'l fuq u dawn ghandhom jithallsu mill-konvenut.

Spejjez edukattivi/sahha

It-tifel jattendi l-iskola St. Edwards College, li hija skola privata b'mizati gholja pero' hija skola tajba u t-tifel J, gie rregistrat hemmhekk bil-*buona volonta'* taz-zewg partijiet.

Il-ftehim kien li l-partijiet ghandhom jaqsmu l-ispejjez edukattivi u ghalkemm il-konvenut jinsisti li dawn dejjem thallas bin-nofs, l-attrici pprezentat *sales ledger transactions* mahruga mill-Iskola St.Edwards, bejn il-perjodu tal-4 ta' Settembru,

---

[60] Dok.GM 11 a fol. 475

2018 sas-26 ta' April, 2022 b'diversi dokumenti tac-cekkijiet li nhargu sabiex tindika kemm il-pagament ghamlet hi u kemm ghamel il-konvenut.[61]

Jirrizulta li l-pagamenti tal-mizati li ghamlet hi kienu jammontaw ghal €1,2121.50, filwaqt dawk li ghamel il-konvenut jammontaw ghas-somma ta' €3,194.50. Madankollu, l-attrici ikkalkulat il-mizati li hallset ghall-perjodu bejn Settembru, 2018 u Jannar, 2020 meta l-partijiet kienu ghadhom flimkien u ghalhekk s'intendi l-konvenut kien johrog l-ispejjes ukoll relatati mal-konvinenza.

Id-digriet tal-21 ta' Jannar, 2020 ordna li l-ispejjes edukattivi u tas-sahha ghandhom jinqasmu bejn il-partiijiet u ghaldaqstant dina l-Qorti ser tikkunsidra biss l-ispejjes li thallsu mill-6 ta' Frar, 2020 sas-26 ta' April, 2022. Dawn il-pagamenti fuq kollox ma gewx ikkontestati mill-konvenut.

Bejn l-4 ta' Settembru, 2017 sas-6 ta' Frar, 2020, l-attrici kienet hallset is-somma ta' €4,041 li ghandhom jitnaqqsu mis-somma pretiza minnha u cioe' €12, 121.50 (€12,121.50 -€4,041 = €8,080.50. B'hekk hemm diskrepanza ta' (€8,080.50-€3,194.50 = **€4,886**) li ghandu jithallas mill-konvenut lill-attrici.

L-ispejjez extra-kurrikulari tal-minuri J, ghandhom ukoll jigu maqsuma bejn il-partijiet, kif ukoll l-ispejjes relatati mal-iskola bhal attivitajiet, kotba u stationery.

Sahha

[61] A fol.407-454

Dwar l-ispejjez tas-sahha, irrispettivament mill-atteggjament tal-konvenut li ma jarax ghalfejn ghandu jikkontribwixxi lejn dawn l-ispejjes, l-Qorti tirrileva li dawn l-ispejjes dejjem jinqalghu u xi kultant jistghu anke jkunu extraordinarji. Ghaldaqstant, l-ebda haga mhix ser tiggustifika jew tallontanah milli jikkontribwixxi ghal nofs dawn l-ispejjes.

Ghaldaqstant, dina l-Qorti filwaqt li tikkonferma d-digriet taghha tal-21 ta' Jannar, 2020, izid mieghu dak li gie deciz iktar 'l fuq fl-intestaturi tal-manteniment.

<u>**DECIDE:**</u>

Ghaldaqstant, ghal dawn il-motivi, dina l-Qorti taqta' u tiddeciedi billi:-

1. Tilqa' l-ewwel u t-tieni talba attrici u tordna lill-konvenut ihallas lill-attrici s-somma ta' €200 (mitejn Euros) fix-xahar, in linea ta' manteniment, kif ukoll nofs l-ispejjes ta' sahha u edukazzjoni u extra kurrikulari ghall-minuri JJSM , kif ukoll dak kollu li gie deciz fl-intestatura tal-"**Manteniment"** iktar 'l fuq.

2. Tilqa' t-tielet u r-raba' talba attrici u tordna u tikkundanna lill-konvenut ihallas l-arretrati ta' manteniment kif gie deciz fl-intestatura "**Arretrati ta' Mantenimen**t" kif imfisser iktar 'l fuq, kif ukoll l-arretrati tal-ispejjes edukattivi kif imfisser u deciz iktar 'l fuq fl-intestatura "Spejjes Edukattivi."

3. Tilqa' l-hames talba attrici u tordna li l-kura u kustodja tal-minuri JJSM tigi vestita esklussivament f'idejn l-attrici.

4. Tilqa' s-sitt talba attrici u tiddikjara li r-residenza ordinarja tal-minuri JJ SM ghandha tkun dik tal-attrici.

5. Tilqa' s-seba' talba attrici u tordna li l-access ikun supervizjonat u jsir barra l-Appogg skond kif deciz u mfisser fl-intestatura "**Access**" iktar 'l fuq, b'dana pero' li l-partijiet ghandhom isegwu r-rakkommandazzjonijiet ta' dina l-Qorti.

L-ispejjez ghandhom jigi sopportati in kwantu terz ghall-attrici u zewg terzi ghall-konvenut.

Onor. Imhallef Dr.Anthony J. Vella **Registratur**